SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all principle Cities of the United States.
SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all principle Cities of the United States.
SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XVII. 3236 SO. HALSTED STREET, ILL. Penktadienis Lapkričio-Nov. 28 d., 1930 m. KAINA 5 CENTAI. No. 48

Rusijos Ukininkai Sukilo Prieš Valdžią

Tautų Sąjunga Perspeja Vokiečius

LIEPIA VOKIEČIAMS PERDAUG NESMARKAUTI;— BUS BLOGAI.

Pastaruoju laiku vis daugiau ir daugiau Vokietijos monarchistai kelia galvą ir drąsiai kalbą prieš visas sutartis, kurios, jų manymu yra neteisingos. Alijantai į šias reveliacijas žiurėjo ir laukė kas iš to viso išeis. Bet pasirodė, kad monarchistai yra nesulaikomi ir todel šis klausimas buvo pakeltas Tautų Sąjungos posėdyje, kuriame tapo pasakyta daug karčių žodžių vokiečiams.

Francuzijos atstovas net padarė grąsinanti pareiškimą. Sako, jeigu Vokietija nesilaikys savo garbės žodžio, kurį jį yra pareiškus per savo pasiuntinius, karo talgininkai atkreips kitą pusę medalio, kuris Vokietijai gali atsieiti didele kaina.

Tačiaus reikia pasakyti, kad francuzai irgi nesilaiko savo garbės žodžio. Ypatingai lietuvių-lenkų reikaluose. Kažin, kas kalės padaryti panašų perspėjimą Francuzijai?

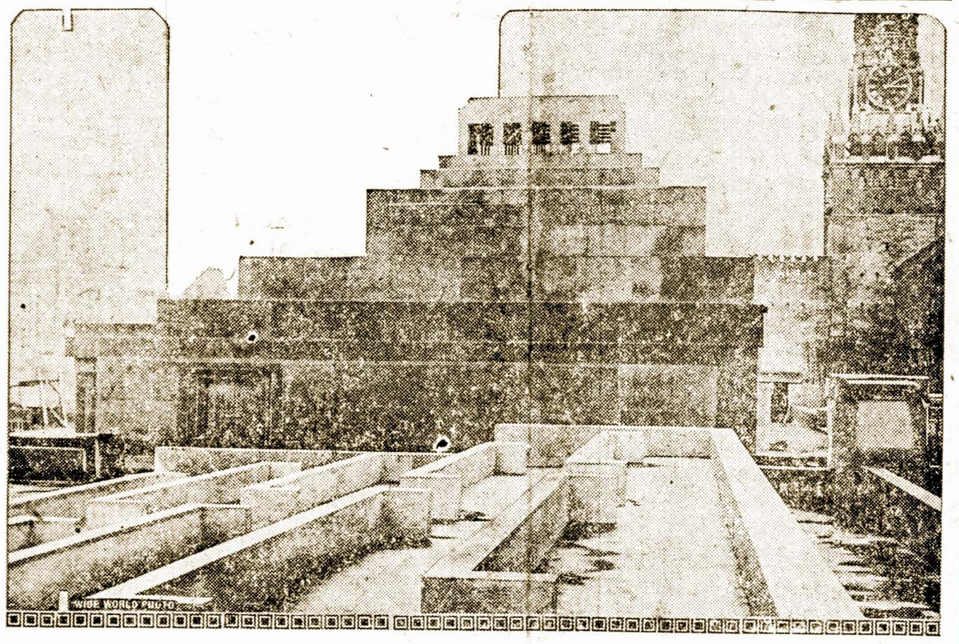

Bolševikų tėvui N. Leninui paminklas Maskvoje, kurį ėmė 16 mėnesių pastatyti ir kuris sveria 10,000 tonų.

Gyventojai Žudomi Be Pasigailejimo

Sušaudyta 60 žmonių tik viename kaime

RYGA, Latvija, lapkr. 27.— Keleiviai atvykę į Rygą pranešė, kad Sovietų Rusijoj jie patyrė nežmonišką tragediją. Maskvoje esant, atrodo visur "ramu." Tačiau žmonės labai garsiai kalba, kad artinasi didelė betvarkė ir todel, kurie tik gauna leidimus, stengiasi išvažiuoti.

Vykstant iš Maskvos į Latviją, privažiavus netoli Latvijos sienos, visi keleiviai tapo suguldyti ant grindų ir neleido nei vienam pakelti galvos ir pažiurėti iš traukinio per langą. Mat ten raudonoji armija suvažiavus su visais karo pabuklais, skerdžia ukininkus.

Vėliau pasirodė žinios, kad raudonoji armija išžudė net 60 vyrų ir berniukų viename kaime, palikdami vien tik moteris. Pskovo provincijoj, Oportčka ir Ostrovas yra apgultas raudonosios armijos ir jie sako, kad gyvi ar negyvi bus suimti visi žmonės ir konfiskuotas jųjų visas turtas. Tas žinias patvirtina Latvijos ir Estijos rubežiaus sargyba.

Maskvos oficijozas "Pravda" paskelbė, kad tapo išleistas padavadijimas, kad iki gruodžio 31 dienos nei vienas ukininkas neturėtų teisės pasipiauti nei jokio galvijo, nors jis ir badu mirtų. Žinoma, prieš tokį žiaurų valdžios įstatymą kaimiečiai sukilo ir todel dabar jie yra bepasigailėjimo žudomi.

Kuomet Maskvoje yra teisiama 8, neva "konspiratoriai," tai provincijoj raudonoji armija ir žandarmerija įtaisė kruviną puotą.

LIETUVIAI IMA PREKYBĄ Į SAVO RANKAS

Nors lieutviai savo tėvynėj sudaro 82 nuoš. visų gyventojų, tečiaus ne visur užima prideramą vietą.

Pramonė ir prekyba Lietuvoj beveik vienų svetimtaučių rankose; lietuviai tesudaro vos apie 6 nuoš. Tai nenormalus reiškinys ir jau senai laikas jį pašalinti. Negali gi ilgai tęstis tokia padėtis, kad lietuviai amžinai butų išnaudojami, patys sudarydami tik emigracijai medžiagą.

Šio taip didelio ir vertingo darbo ėmėsi grupė lietuvių prekybininkų bei pramonininkų, kurie šiomis dienomis įkurė Kaune "Lietuvių prekybininkų bei amatninkų sąjungą." Ši sąjunga pasistatė sau tikslą suburti visus lietuvius, kurie verčiasi prekyba, pramone, ar amatais į vieną tamprią organizaciją, aprupinti savo narius technikinėmis darbo priemonėmis, pigiu kreditu ir užimti prekyboj ir pramonėj prideramą lietuviams vietą. Savo darbo realizavimui lietuvių prekybininkų pramonininkų ir amatninkų sąjunga nuo lapkričio 1 d. atidaro savitarpinį kredito banką, kuris savo narius aprupins pigiu kreditu. Bankas atlikinės visas bankines operacijas: priims indėlius, duos paskolas, diskontuos vekselius, duos garantijas ir tt. Pradžioj kreditai negalės buti dideli — 50,0000—100,000 litų vienam asmeniui 6 mėnesiams.

Nuo naujų metų sąjunga atidaro prekybos kursus, kur bus ruošiami prekybos verslui tik lietuviai. Kursuose bus mokoma: buhalterijos, psichologijos, prekių tvarkymo, vokiečių, anglų kalbų ir kitų dalykų. Greta teoritinių dalykų mokiniai atlikinės praktikos darbus. Vėliau šiuos kursus manoma perorganizuoti į nuolatinę prekybos mokyklą. Turint omeny inteligentijos perteklių ir daug besimokinančios jaunuomenės, šios mokyklos reikšmė dar padidėja.

Artimiausios ateity manoma įkurti skyrius provincijoj steigti urmo sandėlius betarpiškam aprupinimui savo narių prekėmis.

Šio darbo inicijatorius žinomas lietuvių veikėjas M. Šlepavičius.

Lenkų komitetas galėjo suprofanuoti Vytauto vardą

Jau rašėme, kad Vilniaus Arkivyskupijos Kapitula neleido statyti Vytauto Didžiojo Sarkofago Bazilikoje nei lietuvių komitetui nei lenkų. Del to lenkų sudarytas komitetas nutarė atidėti Vytauto Didžiojo minėjimą gruodžio mėnesiui. Del to "Przegląd Wilenski" Nr. 18 įžanginiame straipsnyje "Vytauto sukaktuvės" rašo: "Gal ir gerai atsitiko, kad sumanytas minėjimas (skaityk—lenkų) neįvyko. Prie dabartinio upo, rinkimų agitacijos sukury, kada sprendžiamas prof. Komarnickio (endekų kandidatas) ir d-ro Brokowskio (bebekų kandidatas) kandidaturų likimas, prie triukšmauojančių gen. Želigowskio garbei manifestacijų (jas buvo suruošusi endekų studentų grupė)—Vytauto minėjimas butų kokia tai keistenybė (dziwoląg), didelių sukaktuvių profonacija." Vadinasi, lenkų komitetas, užuot pagerbti Vytautą, vos nesuprofanavo jo vardo.

Darbininkų užtarėja "Motinėlė Jones" sunkiai serga

WASHINGTON, lapkr. 24. —"Motinėlė Jones" šimtmetė darbininkų kovų kovotoja, kritiškai serga. Jos gydytojas sako, kad ji bile minutą galinti mirti.

Vokiečių socialdemokratai reikalauja Stalino atsistatydinimo

Tempelhofo (Berlyno priemestis) rajoninės savivaldybės komunistų frakcija kiekviename posėdy įneša tokius klausimus, kurie liečia reichstago kompetenciją. Jie reikalauja pareikšti Briuningo vyriausybei nepasitikėjimą, arba pasmerkimą Severingui. Kad atkeršytų komunistams ir juos pajuoktų savivaldybės socialdemokratų frakcija įnešė tokią rezoliuciją: "Rajoninė miesto savivaldybė protestuodama prieš masinius šaudymus SSSR. reikalauja, kad savivaldybės taryba pareikštų pasmerkimą sovietų vyriausybei ir pareikalautų Stalino atsistatydinimo." Ši rezoliucija pagal savivaldybės statutą turėsianti buti apsvarstyta šiomis dienomis. Komunistai nežino kas daryti su šitokiu socialdemokratų šposu.

Ir vėl ukininkų sąjunga pakliuvo

Joniškio smulkaus kredito banke, kurį valdo ukininkų sąjunga, susekta dideli pinigų išaikvojimai. Visi banko valdybos nariai: St. Burnickas, V. Marcinkus ir St. Bunga suareštuoti ir padėti į kalėjimą. Areštuotas taip pat ir banko bugalteris St. Grinevičius. Išimti parankon reikalauja 75,000 litų užstato. Tardymas jau eina ir, kai visi bus išklausinėti, byla bus perduota teismui.

DERYBOS SU LAVIJA

Dr. Micuta centralinio statistikos biuro direktorius, pakviestas dalyvauti, kaipo ekspertas, lietuvių-latvių derybose del prekybos sutarties sudarymo.

Jungt. Valstijose bedarbė mažėja

NEW YORK, lapkr. 25. — "New York Times" korespondentai surinkę žinias iš visos šalies sako. Kad sulig biznio centrų bei kitų įstaigų pranešimų bedarbė kiek sumažėjus. Jie sako pilnai galima pasitikėti apie pabaigą šių metų bedarbė žymiai sumažės, o apie pusiaužiemį tad tikrai galima tikėtis geresnių laikų.

"New York Times" korespondentai sako: yra vietų, kur net šiurpu įsvaizduoti, kokia pasibaisėtina bedarbė, ir kaip darbininkai kenčia. Bet nekuriose vietose beadrbė jau žymiai sumažėjus, o kaip kur jau žmonės visai jos neatjaučia. Pavyzdžiui, pranešama, kad Nebraskos valstijoje, tenai visai mažai bedarbė atjaučima.

Viešieji darbai skubinami.

Iš Seatle pranešama, kad tenai iš 10,000 žmonių, kurie užsiima medžio industrijoje, bedarbių labai mažas skaičius. Cemento išdirbystės irgi žymiai pagėrėjo.

Visur skubiai yra duodami viešieji darbai, kad sumažinus bedarbę. Visos valstijos be išėmimo ima tukstančius žmonių del taisymo bei vedimo naujų kelių, prie statymo naujų trobėsiu, bei kitų išdirbysčių.

B. S. Barker vice-prezidentas Atlanta chamber of cammerce sako, kad jis tiki jog kitame mėnesyje padėtis daug pagėrės.

Pranešimai iš kitų miestų

Cleveland. — Kad sumažinus bedarbių skaičių, tad vien tik miestas davė darbo del 2,000 žmonių, kuriuos patalpino apvalymui parkų bei kitų viešų darbų, jiems leidžiama dirbti po tris dienas į savaitę, ir duodama $14.40.

Fašistai ir komunistai Austrijoj nepravedė nė vieno atstovo

Didžiausia seimo grupė bus socialistai.

VIENA. XI. 11. Elta. Austrijos parlamento rinkimus, kurių buvo įtemptai laukta ne tik Austrijoj, bet ir kituose kraštuose, bendrai praėjo ramiai. Rinkimuose dalyvavo didelis gyventojų nuošimtis. Charakteringas šių rinkimų pasėka yra tai, kad komunistai ir nacionalistai ir šį kartą negavo nė vieno atstovo.

Parlamentarinė padėtis po šitų rinkmių nepakitėjo. Naujoji vyriausybė turės vėl buti buržuazinės koalicijos vyriausybė. Stipriausia partija arlamente bus socialistai, kurie gavo vieną atstovą daugiau, negu turėjo pereitam parlamente. Tačiau, iš antros pusės, manoma, kad Schoberio blokas susijungs su krikščionimis, socialistais ir tuo budu turės bendrai daugiau blasų, negu socialistai.

Austrų telegramų agentura praneša šitokius oficialius austrų nacionalinės tarybos rinkimų rezultatus. Socialdemokratai gavo 72 mandatus; krikščionys socialistai, heimwehristai ir heimatwehristai kartu — 66 mandatus; nacionalinis ukio blokas ir krašto sąjunga (Schoberin blokas)—19; tėvynės blokas — 8.

Houston — Tarpe 8,000—10,000 žmonių susirado darbus prie statymo triobėsių bei kitose įvairiose industrijos šakose.

St. Paul, Minn. — Del 33,000 bedarbių tapo parupinta darbo visai žiemai.

San Francisco — Šeši tukstančiai buvo užsiregistravusių bedarbių, iš kurių 1,500 gavo dirbt po tris dienas į savaitę, ir po 5.00 už darbo dieną.

Klaipėdos krašto direktorijos nariai tikrai atsistatydino

KLAIPĖDA. XI. 11. Elta.— Papildomai pranešama, kad dviejų direktorijos narių Šulco ir Žygaudo atsistatydinimo priežastis buvo atsisakymas patenkinti jųdviejų reikalavimą direktorijos pirmininkui įnešti į dienotvarkę ir tą pačią dieną svarstyti klausimus, kurie liečia pirmininko decernaturą (vadybą), net neduodant pirmininkui laiko su jais apsipažinti.

Fašistai bus smarkiai baudžiami

BERLYNAS, lapkr. 24. — Šiandien Berlnyo policija pareiškė, kad visokios demonstracijos bei sukilimai suruošti per fašistus, bus visu žiaurumu persekiojama, bei baudžiama. Sulig policijos viršininko pareiškimo, prieš fašistus bus panaudojama tos pačios priebolševikus.
monės, kaip pereitą metą prieš

Grekai araštavo du asmenis norinčius atsteigti diktaturą

ATHENAI, Graikija, lapkr. 23. — Graikų slaptoji policija areštavo du sunus gen. Papoula, buvusio vyriausio vado graikų kariuoenės. Sakoma buk jie planavę su kitais kariškiais nuversti dabartinę valdžią ir atsteigti diktaturą su buvusiu diktatoriumi Pangalos priešaky.

Silezijoje nukovė lenkų policijos viršininką

VARŠUVA, lapkr. 24. — Galasovice, Pless apskrity rinkimai į seimą praėjo ramiai, tik perėjus rinkimams kilo vaidai tarpe vokiečių ir lenkų. O kadangi ši teritorija randasi Silezijoje, kuri prieš karą priklausė Vokietijai, tad čionai užtenkamai dar ir dabar randasi vokiško elemento, kurie nepasitenkinę Pilsudskio laimėjimu, o tuomi kilo peštynės tarpe lenkų ir vokiečių, kuriose tapo nukautas Pless apskričio policijos viršininkas Knapka.

Maršalas Pilsudskis "pasigailėjo" savo oponentų, kuriuos laike balsavimo buvo sukišęs į kalėjimus, ir daugelį jų jau paliuosuoja, kurių buvo sukišęs vien tik Brest Litovsko fortuose 81 asmenį. Sako, kad jis jų "pasigailėjęs" iš to džiaugsmo savo laimėjimu.

Sandariečių Parengimai

Sandariečiai rengiasi paminėti Didžiojo Vilniaus Seimo sukaktuves.

Gruodžio 7 d., 25 kp. Bunco Party.

Gruodžio 14 d. Šimtinės kuopos Bunco Party, bedarbių šelpimo naudai.

Gruodžoi 24 d., 75 kp. Kučių Vakaras, Lietuvių Auditorijoj.

Gruddžio 31 d., 77 kp. sulauktuvių Naujų Metų vakaras. Visi Sandariečiai lankykim šiuos parengimus.

Voldemaras Atsako Tautininkų Vadams

Įvykusioj Kaune Tautininkų partijos konferencijoj dalyvavo nemažas burys Voldemaro šalininkų, kurie reikalavo, kad jų vadui butų leista išreikšti savo nuomonę. Atidarant visą šitą bylą valdžios atstovai prasišalino. Kunigas Mironas, tilpusioj pereitam "Sandaros" num. kalboj išdėstė Voldemaro prasižengimus.

(Tąsa iš pereito num.)

VOLDEMARAS —

Prasideda naujo kabineto sudaryams. Prezidentas kviečia mane Užsienių Reik. Ministeriu. Aš negalėjau, nepriėmiau... Aš daviau pažadą, kad bus atstatyta padėtis. (Iš vietų: "vilkams?") Kam nesakysiu... kad mane pastotų (Mironas iš vietos: "netvirtas argumentas")... Kodel- Atpasakota tiksliai. Jei Tubelis atsisakytų, įeitų Aleksa. Dalykai savaime suprantami. Man esant Ženevoj Aleksa platino prieš mane proklemacijas. Man vienas žmogus pasakojo, Aleksa pasakęs, kad Mironas didesnis autoritetas nei Mačiuika. (Mironas iš vietos: "pletkos... dokumentus!...). Teks su viršininkais atsisveikinti, Tubelis prašė greičiau atsisveikinimo teksto. Už valandos pulk. Variakojis priima kariuomenę. Atsisveikinti negalėjau. Nuo to laiko Prezidento nemačiau. Kalbėjausi su Tubeliu. Prasidėjo persekiojimai. 20 žmonių buvo pasodinta kalėjiman, sėdėjo ilgai. Jie buvo kaltinami norėję nužudyti. Vienas žymus žmogus pasakė:... (pirmininkaujantis: "gal p. profesorius pradėtum nuo dokumentų"). (Mironas iš vietos: "nuo Lietuvos Žnių" intervių). Pakeltu balsu. (Eina persekiojimai pilna plotme. 30 lapkr. įvyksta visiems žinomas sprogimas, punktualiai apie 10:30 val. vakaro. Areštai prasidėjo po valandos. Suimti Matulevičius, Karutis ir kiti. (iš vietų: buvo kalti"). Tuoj po sprogimo man paskambino telefonu ar ne pas mane... Tas žmogus areštuojamas. Teismas išaiškins kada buvo išrašyti orderiai areštams. Policijos balsas (iš vietų: "valdžios dalykas... mus tai neliečia..."). Po to savanorių sąjungos pirmininkas pasodintas kalėjiman sykiu su kriminalistais... (Mironas iš vietos: "Už tai buvo paliuosuotas ministeris," Voldemaras trenkia kumščia į stalą). Paleiskite savanorius! (pirmininkaujantis: "Mus tai neliečia... ar kalėjime nesėdi nerado ramybės... Prašau prof. Voldemarą įrodyti dokumentais kame Mironas pasakė netiesą?", Voldemaras vis daužydamas kumščia į stalą). Aš tris naktis negalėjau miegoti.. (skambutis...) kad manę neištrėmtų... Nagevičius norėjo mane patalpinti į ligoninę... Esu policijos priežiuroj (Mironas iš vietos: "ir aš"). Toliau aš čia nenoriu buti, nes skilimas. Ar galima toliau bendradarbiauti? Nekaltus žmones paliuosuokit... (Iš vietų: "Vyriausybės reikalas.") Negalėsiu klausyti tokios... Aš negaliu pasakyti tokios vyriausybės... (pirmininkaujantis: "prašau prof. Voldemarą prie tvarkos (skambutis). Prof. Tamošaitis iš vietos: tai šiai prof. Voldemaras siekia vienybės)... Negaliu klausyti.,, (rengiasi išeisti).

Skelbiama 10 minnutų pertrauka.

Po pertraukos.

Gen. Bulota. — Aš patrioras, neturiu teisę kalbėti. Ką šiandien kalbame sužinos visi, nueis į Varšuvą, patirs visas pasaulis. Reikia perti visus nesaiškumus, daromus vienas kitam priekaištus ir eiti prie susitarimo. Aš visą laiką žiurėjau... negalima pakęsti. Reikia visus nesusipratimus menorialui palikti. Pasiulau Tamstai, pone profesoriau, nu sikreipia į prof. Voldemarą, susitaikinti. Sakau Tamstai, ir patiks ar ne, Tamsta turi ligą vieną: išdidumo ligą. Ši a liga visiems kenkia, o ypatingai Tamstai. Nereikia sa o asmens statyti pirmoj vietoj. Reikia pirmiausiai buti lietuviais, kaip teisingai pasakė prof. Tamošaitis — saėj karštai ploja ir šukiai: "teisingai, valio! valio!" Aš girdžiu, kad publika palaiko. Aš siulau: Sporto s-ga jau panaikinta. Voldemaras sugrįžimo į valdžią negali pretenduoti — toliau skaito iš rašto. Toliau nereikia svarstyti. Užteks kas pasakyta. Baigiau.

Voldemaras. — Generolas prašė žodžio, aš užleidau. Jei generolui žinoma, ne visiems žinoma. Aš provokavau (?). Tęsinys, kurio susirinkimas negali nutarti, dek. Mironui geriau žinoma.

Mironas — prof. Voldemaras pasakė, del manęs, kad aš miręs. Prašyčiau prof. Voldemaro pasisakyti del kaltinimų.

VOLDEMARAS. — Mironas buvo mano geras draugas. Jis šypsosi. Prašyčiau kaltinimus surašyti raštu.

MIRONAS. — Dar negirdėjau iš Tamstos iš ko prasidėjo krizė. Prašyčiau p. profesoriaus pasakyti kame aš vakar pasakiau netiesą — salėj pritarimas, ploja.

VOLDEMARAS. — Mironas pridėjo daug momentų. Čia pašnekėsys privatiško pobudžio. Šie klausimai stos vėliau formališkai. Geriau atidėti iki formalaus susirinkimo. Čia negali buti jokių balsavimų. Kaltinimus reikia surašyti, kad dek. Mironas surašytų. — Iš vietų: "gavai iš Garbės Teismo kaltinimo nuorašą senai."

MIRONAS — Profesorius nori, kad aš kaltinimus surašyčiau, aš dabar noriu, kad profesorius pasakytų, kame aš vakar pasakiau netiesą.

LAPĖNAS — Centro Valdyba aiškiai pasakė, kad prof. Voldemarui butų duotas žodis tęsti savo pasiaiškinimus.

VOLDEMARAS — Jei nebutų pastabos pirmininko... Komendanturų režimo... — iš vietų: "pats įvedei,..." kas patinka leisime. Vakar nieko nesutrukdė — iš vietų "vakar žadėjai atnešti dokumentus."

PIRMININKAUJ.: prasidėjo asmeniška polemika. Tai iškrikimas. Prašau prie tvarkos

PFOF. TAMOŠAITIS — Centro Valdyba statoma į kebliją padėtį. Vakar buvo nutarta pasikviesti prof. Voldemarą pasiaiškinti, dabar jo keliama nauja eilė žmonių. Ar verta naujus žmones liesti? Siulau prof. Voldemarui kalbėti, kame kaltinimai neteisingi.

PFOF. VOLDEMARAS — Kas momentas sužinau naujų dalykų. Aš buvau išprašytas, kad atvykau... ar aiškinti ar ne... atsiprašau. Man buvo pasakyta, jei aš busiu, valdžios atstovai išeis. Buvo padaryta pertrauka, po pertraukos neatvykau. Atvyko delegacija p. Žukas ir Kavolis, pasakė: ir Tamsta gali įeiti. Centro Valdyba neatsako už valdžią. Aš atėjau dalyvauti visuose aktuose. Delegatai neišpildė savo mandatų. Aš atėjau, kad kalbėčiau... aš negaliu...

EIDENAS — sustabdo Voldemarą vidury salės.

Gerbiamas profesoriau! Tamsta taip susirinkimo apleisti neprivalote ir mes norime, kad Tamsta grįžtumėt ir išdėstytumėt mums tas priežastis, delei kurių įvyko tas konfliktas. Susirinkimas užsitęsia, nes 3 val. klausęs Tamstos kalbos, nieko iš esmės neišgirdom ir už iš vietų replikas prašau nepykti, nes tas paeina iš to kad S-ga senai Tamstą, gerb. profesoriau kaltina: Tamsta kiekvieną, nors ir menką dalyką anulioji, analizuoji, į smulkiuasias daleles išskirstai... ir tose analitinėse dulkelėsi paskęsti ir jau sunkiai josse orientuojesi. Todel prašau ir primenu, kad prof. atėjęs čionai mums savo dalyką aiškinti, neprivalote, neleistina išeiti, o privalote grįžti ir neanalizuodamas iki smulkmenų, konkrečiai suglaudęs atsakyti į Tamstai patiektus kaltinimus ir klausimus.

PIRMININKAS—Tegu kalba... Kalbėkit... nieko netrukdysiu, kalbėkite p. profesoriau ką norite...

VOLDEMARAS—Turiu laiko kalbėti. Sutinku be cenzuros. Pats pamatinis dalykas kas atsitiko. Reikia žiurėti ateities. Kokie santykiai Taut. S-gos po krizio. Pamatinių dalykų yra daugiau lig mano kaltės. Aš vedęs propogandą. Buk aš nenoris dirbti. — Centro Valdyba, tiesa, krizio metu su manim nebuvo. Galiu parodyti Centro Valdybos raštus — skaito: raštas spalių mėn. 18 d... Centro Valdyba savo... posėdy nutarė prašyti Tamstą paaiškinti šiuos dalykus: 1. Ar tiesa, kad Tamsta pasikalbėjime su "Lietuvos Žinių" korespondentu T. S-gos Centro Valdyba buvo pavadinta "šeškomu?" 2. Jei tiesa, tai ką tai turėtų reikšti? 3. Jei korespondentas suklydo, kodel neatšaukiate! Tai buvo pirmas reagavimas. Tuojau atsakiau, to rašto pėdsakų neradau. Gavau kaltinimo aktą čia aš kaltinamas, pavadinęs Centro Valdybą "šeškomu" ir davęs opozcijos laikraščio "Lietuvos Žinių" bendradarbiui interviu. Mane tas interesuoja. Beto antrą raštą su delegacija iš 3 žmonių: Lapėno, Matulaičio ir Žuko. Pasikalbėjimas užfiksuotas. Paskutinis raštas lapkričio mėn. 21 d. Centro Valdybos rašoma, kad aš iš formuluotų klausimų išsilenkiau, priėjo išvados, kad aš neturiu nuoširdžių intencijų ir su manim bendros kalbos negalima rasti. Buvo rašyti vot šie tris raštai, rodo dalyviams. Santykiai liko nutraukti. Pirmame rašte aš atsakiau, kad Taut. S-ga skils, nes neturinti atsparos. Iškėliau vienybės klausimą. Yra žmonių, kurie vienybę griauna. — Iš vietų: "Tamstos pusės." Buvo rašomi prieš mane straipsniai, rasi ir Tamošaitis, tame straipsny galėtų tik — Tamošaitis iš vietos: "nerašiau..." Lapėnas tada pabrėžė, kad nė vieno straipsnio — Tamošaitis iš vietos: "Tikrai nerašiau"... Jai taip, tai aš prof. Tamošaitį atsiprašau... Mano interviu pasakyta "šeškomas." Tai atatinka toms jėgoms, kurios prie krizės vedė. "Opozicijos laikraščiui" taip gali pasakyti tik tas, kas apie laikraštininkus nieko nenusimano — iš vietų: "Oho!" Interviu galima duoti niekas negali bausti. Jei cenzura praleidžia, jos kaltė. Garbės Teismo kaltinamame akte pasakyta, kaltinta, kad davęs interviu "Ber: Tag." Korespondento nebuvo, nieko nežinau — iš vietų: o kitiems." Nesuieškosi. Kiekviena kalba skirtinga. Ir interviu vienas šiai, kitas kitaip reaguoja. Kas gaudo interviu, vėją gaudo. 26 birželio buvo įdėtas mano straipsnis apie Vytautą, o mano pavardė praleista. O kas liečia turinį, nieks nemokins manęs, kap rašyti— salėj nusistebėjimas. Kada buvo kabineto krizė, klausia ar nieko negaliu parašyti. "Liet. Aidas' uždraudė dėti straipsnius, kuriuos aš rašau. — iš vietų: nesąmones rašai."

Atvyksta musų atstovas ir sako man, kad aš vyksiu į Maskvą. Jis sakė žinia esanti iš Mirono. Be mano sutikimo vykti negaliu. Pas mane Zaunius nedrįstų ateiti. Pareiškiau, kad prasidėjo ne valdžios, bet valstybės krizė. 17 gruodžio perversmas ir gi krizė. Jei kokia nelaimė butų aš vėl grįžčiau. Mironas sakė: 9 mėnesius gyvename pakelta temperatura, pavartojo žodį stagnacija, tai bus valdžios krizė. Sakiau, kad šių metų biudžetas turįs 20 milijonų deficito, o štai įrodymas: Kuzminskio straipsnio "Tautos Ukio" 2 nr. — rodo kaipo dokumentą.

PREZIDIUMO pastaba: straipsny nieko neparašyta apie kurį nors galima deficitą, jo negalima išvesti net ir straipsny patiektų skaitlinių. Ir čia prof. Voldemaro noras suklaidyti klausytojus.

(Bus daugiau)

I Lietuva ir Atgal

M. Kasparaitis.

Tąsa.

Rugsėjo 17 d., vežiau sesutei, Filei mamos sutaisytą siuntinį į Mažeikius. Ačiu, Filiutė, ji manė kada tiktai nuvažiuoju, visuomet meiliai priima ir vaišina. Po karališkų pietų, išvažiavom į Pakrojų; ji mane palydėjo. Na ir kaip galima Pakruojų pravažiuoti, neparagavus Pakruojo alučio? Kad mudviem nebutų nuobodu, seselė pasikvietė savo draugę p-lę E. Vosnytę, Bvės knygvedę. Ji neikuomet alaus negėrė, bet mano teikiamų vaišių, neatsisakė, gėria lašėlį. Nustojo lietus lijęs, o mes po lašėlį įsigėrę, atsisveikinę, išvykom kas sau į namus.

Rugs. 18 d. dviračiu nuvažiavau prie Varutės, į Raginėnus. Ji pakinkė arklį ir traukiam prie kunigėlio į Šeduvą. Radom kun. kanauninką Karosą. Jam išaiškinom, kad mes atvykom vedybų reikalais. Ištyręs mus, davė patarimus, kas reikia išpildyti: man reikalinga turėti gimimo metrikus ir nuo Rozalimo klebono liudijimą, jog aš esu nevedęs. O Varutei užteks vien metrikų.

Rugs. 19 d., vežiau savo brolį Praną į Gimbogatės stotį iš ten išvyko studijuoti aukšto agronomijos mokslo į Dotnavą. Buvau užsukęs parvažiuodamas prie Varutės. Vakare su broliu Beniu lankėmės svečiuose prie buvusio Amerikoj Kazio Kasperavičiaus. P. Karperavičius gyvena ant 11 ha. žemės sklypo Didžbalėj. Turi pilnai šymet duonos ir pavilgio. Nusiskundė, kad kaip atėjęs čionai gyventi, buvęs ne plykas, o dabar visai nuplykęs, net ir usų mažai belikę.

Rugs. 20 d. buvau nuvykęs į Rozalimą prie klebono. Jį radau namie, susitikau apsirengusį iš klebonijos beeinantį. Persistačiau kuo esąs ir kokiais reikalais atvykau. Sako jis man buk girdėjęs iš mano namiškių, jog aš Amerikoj budamas siuntinėdavęs antitikybinius laikraščius, vėliau labai sirgęs ir prieš mritį savo ranka buk nuo tokių darbų viešai atmesdamas laisvamanybę, o priimdamas katalikybę, pasirašęs užgindamas, ką esąs pirmiau skelbęs, tas viskas buvę netiesą.

Atsakiau, kad aš nemiriau; gal kas kitas taip yra pasielgęs, bet kaip mane matai dar esu gyvas ir noriu išgauti apsivedimui liudijimą. Kun. Grinius išpyldė pilnai mano reikalavimus, o aš už jo patarnavimą patepiau litukais ir daviau aukų naujiems varpams. Metrikus išrašo p. Ražinskas ir gerokai mane pavaišino. Aš p. Ražinskui pažadėjau dovanų Vanago "Marguti." Tuo laiku mirtinai serga paraližiaus liga kun. Stakėla Rozalimo altorijoj. Jis yra laisvosios pusės liuteviams žinomas kaipo pažangus kunigas.

Rugs. 21 d. iš ryto po pusryčių susitarėm trįs broliai važiuoti į Kaulakiškių kaimą svečiuose prie p. Navickų ir Urbaičių. Oras ukanuotas. Kelionėj gerokai mus apkrapino. Buvom sustoję Šeduvoj, susėjau savo Varutę. Su ją susitarėm su dokumentais vėl prie kunigėlio kreiptis antradieny. Kalaukiškiuose mus gerai vaišino švogeriai ir sesutės. P-lė Ona Urbaičiutė dar išvažiuojant ir riešutų kišenius pripylė. Kelionė į namus nejauki, tamsu ir lietus lija. 1 val. buvom namuose.

Rugs. 22 d. buvau namie. Vakare išėjau įsvečius prie Aglinskų ir Tamošaičių.

Rugs. 23 d. važiavau su p-le Varute į Šeduvą galutinam susitarimui del apsivedimo. Kun. kanauninkas Karosas peržiurėjes mano dokumentus, rado teisėtais. ir sutiko mus suvenčiavot, tai yra duoti šliubą.

Laiką aprinkom spalio 4 dieną, 12 val.

Lankiaus į šedus valsčiaus raštinę, teiravaus prie sekr. kaip geriausiai yra galima pasidalinti tėvo paliktą dalį-ukį.

Rugs. 24 d., iš ryto anksti kėliaus,— vėtėm sėmenis. Po pietų vežėm žvyrą ant vieškelio; kelių valdyba darys kelių peržiurėjimą, tai ukininkai imasi kelius taisyti, kad neliktų nubaustais.

Šiandien Plaučiškių kaime, Meldininkų seniunijos buvo ukininkai suvažiavę su arkliais ir ratais. Iš valdžios atsiųsta komisija tikrino geresniųjų vertę. Mano brolių išrinko kaštoną ir apkainavo 800 litų, už vienus ratus 500 litų. Tokį surašinėjimą darydavo dar rusų laikais ir tą patį daro dabar Lietuvos valdžia. Tikslas surašinėjimo yra karo reikalams; jeigu prisieitų kariauti, tai valdžia žino kiek šaly yra tinkamų arklių ir padargų ir jųjų vertę. Valdžios apkainuoti arkliai ar vežimai, be valdžios žinios, tai yra, be atsiklausimo negali but parduoti.

Šiandien atvyko sesutė Filė svečiuosna. Esant visiems namie, aš pranešiau, kad vedu p-lę Verutę Kazlauskaite ir drauge kviečiu į vestuves. Išgirdę namiškiai, iš susijaudinimo, vieni verkia, kiti juokes ir visi manę sveikina, kad aš apsirinkau gerą mergelę ir pasižada iškelti vestuves.

Rugs. 25 d., važiavom į Šeduvą. Mane pavežė iki Raguvėnų, ten išlipęs nuėjau pas Varutę ir drauge su ja nuvykom į Šeduvą. Pirkom reikaingus daiktus del vestuvių Taipgi šiandien parašiau už kvietimo laiškus amerikiečiams į vestuves.

Rugs. 26 d. dirbau prie bulvių kasimo. Šymet, kaip vis javai, taip ir bulvės gerai užderėjo. Mano broliai turėdami didelį ukį, nepavydi ir tiems, kurie neturi žemės — duoda pasisodinti po kelis centnerius.

Oras gražus, todel ir bulvės ne nuobodu krapštyt iš žemės. Medžių lapai jau gelsta. Vakarais visur girdisi skambėsis kaimiečių dainuojamų dainelių. Mat dabar kulimo laikas. Kulia javus dideli ir maži ukininkai, su garinėmis mašinomis, talkavodami vieni antriems. Pabaigę sunkų dienos darbą, po vakarienės, prie kiekvieno geria aluti, dainuoja ir šoka. Toks sątaikus, draugiškas kaimiečių sugyvenimas, padaro patį gyvenimą maloniu ir linksmu. Kad ir sunkiausi darbai ir kietas vargelis, visi trukumai buna užmiršti.

Rugs. 27. iki pietų buvau namie. Po pietų dviračiu nuvažiavau pas sesute Filę. Bunant Mažeikonyse, vakare atėjo svečiuosna, iš Rozalimo atvykęs kontrl. asistentas p. A. Bartkus. Kalbėjomės valandą laiko.

PAŽENKLINKIT KALĖDŲ SIUNTINIUS "VIA GRIPSHOLM"

Kiekvieną metą siunčiama "Kalėdų Dovanos" į Lietuvą savo namiškiams, giminėms bei draugams. Taip ir šymet daugumas lietuvių siųs dovanas į Lietuvą. Čia norėtusi priminti, kad norintieji siųsti per M. S. Gripsholm, Švedų Amerikos linijos, išplaukiančiu iš **New Yorko; gruodžio 6 dieną,** turi ganėtinai laiko.

Parašius aiškų adresą, siuntėjas malonės paženklinti žodžius **"Via M. S. Gripsholm"** ir pasiųsti savo vietiniam pašte paženklinus **"Parcel Post."** Siuntinys New Yorką turi pasiekti ne vėliau kaip gruodžio 4 dieną vakare (dvi dienas prieš išplauksiant laivui iš New Yorko uosto).

Siuntiniai pasiųsti per Gripsholmą trumpu keliu Švedų Amerikos Linijos tiesiog į Gothenburgą, Švediją. Iš čia persiunčiama per Kalmar ir Klaipėdą gavėjui, trumpu laiku ant Kalėdų švenčių.

PS. Gruodžio 6, ir lapkričio 29 d., Švedų Amerikos Linijos ekskursijos į Lietuvą ant Kalėdų. Norintieji siųsti ankčiau gali naudotis laivą Drottningholm, kuris išplaukia lapkričio 29 d., su lietuvių ekskursija, tokiu pat keliu kaip ir Gripsholm. Reikia atlikti tie patys formalumai, pažymint "Via Drottningholm."

—Rep. VPM.

NELIEČIAMA KARPA.

—Jonai, kas yra ant tavo nosies?

—Karpa.

—Tai kodel tų jos neišnaikini?

—Negaliu: ji įrašyta pase.

..Jaunikis. — Dvasiškas tėveli, esu didelis nusidėjėlis, atėjau išpažinti nuodėmes, nes rytoj apsivesiu...

Kunigas. Na tai gerai, eik ramus namo!

Jaunikis. O kaip bus su pakuta?

Kunigas. Sakai kad rytoj apsivesi. Pakutą atliksi po vestuvių.

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

Iš NEW YORKO į KLAIPĖDĄ Per Gothenburgą

TRUMPAS KELIAS į LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ

DIDELIAIS NAUJAIS IR MODERNIŠKAIS MOTORLAIVAIS

Liet. Pašto ir Keleivių Patarnavimas

Praleisk Kalėdas Lietuvoje!

KALĖDINĖ EKSKURSIJA

Išplaukia iš New Yorko

M. L. GRIPSHOLM

Gruodžio 6

Užsisakykit vietas dabar!

Laivų išplaukimas iš New Yorko

M. L. GRIPSHOLM .... Gruodžio 6

S. S. DROTTNINGHOLM Gruod. 27

M. L. GRIPSHOLM Sausio 17

Informacijos ir iliustruotas cirkulioris su žemlapiu (Lietuvių kalboj) gaunamas kreipiantis pas savo agentą, arba:

SWEDISH AMERICAN LINE

181 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

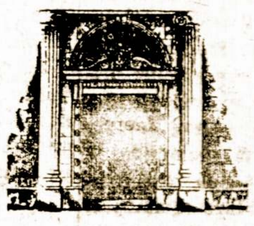

Christmas Club

Dabar jau yra laikas pradėt mokėt į Christmas Club (Kalėdų Kliubą).

Tai yra geriausias budas taupymo — labiausiai jaunuomenei, kurie vietoj gautus arba uždirbtus centus praleisti ant saldumynų, kas kenkia svekatai ir daugiausiai dantims, išmoksta taupyti. Metų gale taupantiems yra išsiuntinėjami čekiai su geru nuošimčiu.

Todel gi, prašom nepraleisti progos atsilankyti dienoms arba Utarninko ir Subatos vakarais.

Su agarba,

JOSEPH J. ELIAS, PREZIDENTAS.

UNIVERSAL STATE BANK

3252 South Halsted Street, Chicago.

Sutraukė M. Stakėnas

D.L.K. VYTAUTO LAIKŲ ISTORINIAI ĮVYKIAI EUROPOJE

(Sulig "The Cyclopedia of Classified Dates".)

1386 m. Lietuvoje legalizuota krikščionybė —"Christianity introduced in Lithuania". Pirmieji lietuviai krikščionys buvo graikų katalikų — stačiatikiai. Rymo arba popiežiška katalikybė taip pat turėjo laisvę. Vytauto laikais Lietuvos krikščionys-stačiatikiai sudarė visos Lietuvos krikšč. 2 trečdalius. Pirma lietuvių krikščionių bažnyčia Vilniuje buvo cerkvė.

1309-1377 Vytauto laikais R. bažnyčios valdžia-popiežiai buvo išguiti iš Romos. Rymo bažnyčios valdžiai pe 70 metų egzistavo Avignone, Francijoj.

Vytauto laikais Rymo bažnyčios popiežius buvo Martynas 1417-1431 m. Rytų krikščionių, graiko katalikų-stačiatikių, galva buvo Konstantinopoly, Patriarchas Juozapas II **1416-1439 m.** Lietuvos ir Rusijos krikščionių metropolitu buvo Jeidorius 1393-1463 m. Rytinės Romos arba bažnytinės imperijos imperatorium buvo Jonas 8-tas1425-1448 m. Rusijos caru buvo Vasily II 1425-1462 m. Lietuva Vytauto laike buvo 70 proc. graiko katalikų, nepriklausoma nuo Rymo popiežiaus.

Apie Vytauto laikų Lietuvos krikščionybę gerai perstato Loncashires kolegijos, tikybos profesorius W. F. Adeney. Jisai savo storame veikale, "The Greek and Eastern Churches" 388-89 puslapy sako: "1392 m. Lietuvą suartino su Lenkija. 18 metų vėliaus D. L. K. Vytautas pengalėjo kryžeivius. Per tai susipažino Voketija ir Rymo popiežiaus įtekme,,. Taliau sako, kad Vytautas reikalivo iš Konstantinopolio Patrijarcho Juozapo II-ro, kad jisai paskirtų bei duotų Lietuvai metropolitą Kijevę. Mat Vytautas reikalavo Lietuvai bažnytinės nepriklausomybės nuo Maskvos. Vytautas sušaukė stačiatikių synodą — bažnytinį krikščionių seimą ir tasai seimas bei vyskupai nuskyrė vysk. Gregorių Tsamliaką — bulgarą, užimti bažnytinę valdžią Lietuvoje. Tame klausime metropolitas Phatius pritarė ir aplankė Vytautą." Mirtis Photius'o nustebino Maskvą. Tuo momentu mirė Vytautas.

Vytautui mirus, jo pavaduotojas Svidrigaila, p a s i u n t ė Konstantinopolio Patriarchui, Smolensko vyskupą Gerasiną, kad jis užgirtų Lietuvos metropolitą Kijeve. Patsai Lietuvos metropolitas buk tai negavęs pripažinimo nuo Konstantinopolio Patriarcho Juozapo. Aparta to yra pažymėta buk tai Lietuvos bei Vytauto pasiuntiniai dalyvavę Konstance bažnytiniame seime. Catholic Encyclopedia pareiškia, buk tai tenai nieko naujo neįvykę, tiktai susitarė Brastoj busimoje ateityje turėti konferenciją link **Lietuvos bažnyčios** nepriklausomumo.

1378 m. R. bažnyčios valdžioje betvarkė. Mat buvo du popiežiai. Britanijos imperija pripažino už papą Urboną VI, o Francija, Ispanija ir Scotlandija Klementą VII, **1410 m. D. L. K. Vytautas ties Žalgiriu sulaikė R. bažnyčios popiežių ordeną—kryžiokus nuo žygiavimo į Rytų Europą — Lietuvą ir Rusija.** Didelė krikščionybės dalis (Lietuva ir Rusija) buvo išgelbėta nuo R. bažnyčios papų inkvizicijos—netolerancijos kilpų.

1409 m. 16-ta Ekonomikalė bažnytinė Taryba Italijoj atstato du esamus popiežius, Gregorių ir Benediktą. **D. L. K. Vytautas 1410 m. ties Žalgiriu sumušė popiežių — kryžiokų ordeną. Ek. B. Taryba** išrenka Aleksandrą V. Trys popiežiai...

1410 m. Papai Aleksandrui mirus, jo vietą užėmė Jonas XXII.

__1414—1418 m. 17-ta bažnytinė Taryba Konstance (Badene). Seime pribuvo 5 patriarchai, 33 kardinolai, 206 vyskupai, 80,000 kunigų. Taryba nuvertė papą Joną 22-rą, atstatė Gregorių 12-tą. Prašo kad atsisakytų Benediktas 13-tas. Mat bažnytinis seimas išrinko papą Martyną 5-tą. 1418 m., 22 balandžio išrinktasai papa Martynas 5-tas, apleidžia Tarybą.

Pagal kun. Juškaičio pamokslą Šv. Kryžiaus katedroje Bostone, 12 d. spalio, tai, **šiame bažnytiniame seime dalyvavo ir Lietuva bei Bytauto pasiuntiniai.**

1412 m. Bohemije referacija.

Jonas Hussas ir kiti reformatoriai sukyla prieš popiežiją.

1415 m. įsisteigia Šveicarijos respublika.

1414 m. Jonas Hussas Bažnyčios Seime Konstance išeina prieš popiežiją.

1421 m.., liepos mėn., Bohemijoje iperatorius ir kryžiokai viešai užpuldinėja heretikus Prague. **O Lietuvoje krikščioniška laisvė—tolerancija. Rymo-katalikai, graikokatalikai**—stačiatikiai, **unijistai ir stabmeldžiai vienodų.** Reiškia anot Dr. Kudirkos žodžių "Lietuva tėvyne musų, Tu didvyrių žemė, Iš praeities tavo sunųs te stiprybę semia." Lietuvos galybės metų eilė. Lietuvių istorijos didvyriškumo metai. Trumpai sakant, **Lietuvos valstybingumo era.**

1506 m. Šv. Petro Katedroj, Ryme, padėtas pirmas akmuo — pamatas.

1398 m. Rusija valdo Vasily 3-čias.

1425 m. Rusiją valdo Vasily 4-tas.

1511 m. Martynas Liutaras apsilankė Vatikane pas Rymo papą.

1512 m. Feformacija Francijoje.

1517 m. Liutaris ekskomunikuotas per Rymo bažnyčią.

1527 m., 6 d. gegužės, vokiečių kariuomenė užėmė Rymą ir popiežių Klementą 7-tą uždarė kalėjime.

1528 m., bal. 29 d. kalinis, popiežius Klementas 7-tas pabėgo iš Šv. Angelo tvirtovės.

1431 m. Sigismundas pakeltas Italijos karalium. 1433 m. popiežius Eugenius 4-tas jį paaukštino imperatorium.

1431 m. 18-ta Exkomunikalė Taryba, Boselė — Šveicarijoje. Taryba tęsiasi 8 metus. Pradžioje susirinkimo 1431 m., popiežium tapo išrinktas Eugenius 4-tas. Anti popiežium iškilo Feleksas. Tarybos pirmininku buvo Julius. 1439 m., spalio 29 d., popiežius Eugenius tapo nuverstas ir antroje dienoje 30 spalio popiežium D. L. K. Vytautas Ryt-Šiaurinės Europos Imperatorius, 1398-1400 m. Britanikos Encyklopedija 11 laidos, 762 pusl. sutraukoje Vytautas sako: **"1398 Witovt. styled himself Supreme Dux Lithuania."** Daugiau "Vytautas nourished the grandiose ideas of driving out the Hordes of Tamerlane, freeink all Russia from Tartar yoke, and proclaiming himself Emperor of North and East." Toliau sako, kad, 1453 m. turkai užėmė Rytinės Romos imperijos sostinę Konstantinopolį. Tuo laikinis imperatorius Konstantinas 112-tas buvo paskutinis imperatorius. Iš eilės buvo 112-tas Romos imperatorius nuo Ceasoriaus Okvatijono. O krikščioniška imperija su sostine Konstantinopoly 80-tas. Mat stabmeldiška Romos imperija pergyveno 32 imperatorius su sostine Roma. O krikščioniška taip vadinama Bažnytinė Imperija su sostine Konstantinopolis, pergyveno 80 imperatorių nuo 325 metų po Kristaus gimimo iki 1453 metų.

1415 m. Vytautas sušaukė Lietuvos vyskupų synodą Naugarduke ir paskelbė Lietuvos bažnyčios nepriklausomybę nuo Maskvos patriarcho. Įsteigė Kijeve Lietuvos bažnyčios Patriarchinę Tribuną (sk. Catholic Encyclopedia).

Čia pažymėtus Europos ir Lietuvos istorinius įvykius liudija **"An Outhline of Christianity," "The Story or Civilization"** 5 tomai ir **"History of the Church,"** Prof. G. P. Fisher, DD. LLD. Yale Universiteto tikybinis profesorius.

TAIP MES KALBĖJOMĖS SU MIRUSIU VYTAUTU.

Šių metų spalių 27 diena — Vytauto 500 metų mirties sukaktuvių diena, liudna diena. Liudna kiekvienam lietuviui, kurio gyslose tebeteka didvyriškas karžigio Didžiojo Kunigaikščio Vytauto kraujas. Nors šįmet ir daug kartų Vytautą šlovino, tačiau svarbiausioji diena buvo spalių 27 diena. Ir kaip gi! Šitą dieną užgeso gyvybė to, kuris išgarsino Lietuvos vardą visam pesaulyje, kuris tėvynę mylėjo už vis labiausia ir visą savo amžių išgyveno dirbdamas tik jos naudai, jos žmonių laimei. Tiesa, jis buvo daugeliu atvejų toks pat žmogus kaip ir mes — valgė, gėrė, miegojo, mylėjo mergelę ir gražiu balseliu mokėjo užtraukti lietuvišką romantišką dainelę. Bet tuo ir paslaptingi ir įdomųs visi didieji žmonės, kad jie, numoję erelio sparnais padangėse, sugeba dar papraščiau už mus, nusileidę žemėje, gyventi. Bet, kaip ateina laikas jiems vėl lėkti, jie sugeba iš savo akių ir krutinės siųsti galingesnius už Perkunėlį žaibus. Toks buvo ir Vytautas.

Ne veltui tą dieną visa Lietuva perristomis vėliavomis liudijo, ne veltui tą vakarą visoje Lietuvoje švietė fabelai ir liepsnojo didžiausi senovę primenantys laužai. Ir Žemės Ukio Akademija Dotnuvje neatsiliko nuo visų. Rytą buvo atlaikytos Akademijos bažnytėlėje pamaldos už Vytauto sielą ir ta proga prof. kun. Kemėšis vietoje pamokslo išrėžė audringą kalbą prie altoriaus apie Vytautą ir reikalingumą atvaduoti Vytauto miestą — musų sostinę Vilnių. Po pamaldų tuojaus Akademijos salėje skaitę paskaitą atvažiavęs iš Kauno Vytauto Didžiojo Universiteto istorijos profesorius Jonas Yčas apie Vytauto darbų svarbą Lietuvai ir apie tai, ką Vytautas nesuspėjo padaryti arba ne visiškai padarė. Į galą kalbos gerb. profesorius labai susijaudino ir iššaukė į teismą (pomirtinį) vieną lenkų istorijos rašytoją, kuris apšmeižė Vytautą ir Lietuvą; taip pat ir visą lenkų tautą už jos grobuoniškus, tyroniškus žygius, neteisėtumą ir kitką.

Po pietų, 5 val. vakaro, visi studentai ir didžiulė minia iš visos Dotnuvos apylinkės susirinko prie Akademijos rumų ir iš ten, daugelis su degančiais fakelais rankose, nužygiavo purvinais rudens keliais į Gilainių kapines, kur buvo jau iš anksto sukrautas didžiulis laužas, primenąs Lietuvos senovės pilių laužus, kada priešai jas užpuldavo. Vos nuėjus į kapines, laužas padegtas suliepsnojo nušviesdamas plačiai padanges ir apylinkės laukus. Aplinkui laužą spietėsi didžiausios minios ir fakelai degė virš galvų.

Programą prie laužo pradėjo studentai griausmingu Lietuvos himnu. Po to vieni po kitų kalbėtojai sakė perkuniškas kalbas, išjudinančias ir kiečiausias sulenkėjusių lietuvių, kuriais Dotnuvos apylinkės gana skaitlingos, širdis. Ypač gerai kalbėjo p. doc. B. Vitkus — Žemės Ukio Akademijos sekretorius. Paskum p. Budriuno vedamas chroas padainavo tai dienai pritaikintų griaudinančių dainų; sustiprinę dvasią tėvynės meile, pasidavė rankas su Vytauto dvasia išvien laikytis prieš Lietuvos priešus, visi ėmė dainuodami pulkais skirstytis namo!

Ir dar ilgai naktyje aidėjo lietuviškos griausmingos dainos ir degė fakelai.

Pranas Kasparaitis,
Ž. U. Akademija.

BRIDGEPORT, CONN.

Paminėta 25 m. sueitis nuo lietuvių spaudos atgavimo.

B. L. Draugijų Viešo Knygyno iniciatyvu surengtas programas, įvyko lapkričio 9 d., 1930 m. paminėjimui 25 metų lietuvių spaudos atgavimo. Pralegentu buvo pakviestas adv. C. M. Lukošius, iš Waterbury, Conn. Susirinkimo pirmsėdis D. Stasiunaitis, atidarydamas programą, pratarė keletą žodžių pareikšdamas tikslą šio susirinkimo, sakydamas: "Nors vėlai, bet su gerais norais Knygynas atlieka savo priderystę surengime šio programo **lietuvių spaudos minėjimą"** ir perstato kalbėti adv. C. M. Lukošių

Adv. C. M. Lukošius, reikia astebėti, kad jau per kiek laiko buvo pasitraukęs iš lietuvių visuomeninio veikimo. Bet pasirodė gana gabus kalbėtojas ir pateikė žingeidžią prakalbą, atpiešdamas spaudos istoriją, net nuo tų laikų 11-to šimtmečio praeities, padarydamas išvadas, buk 11-tame šimtmetyje Indijoje buvo išaugus Tauta "Ruta." Pagal jo išvados, tai buvusi lieutvių pradinė tauta, "Ruta" ir perbėgdamas spaudos ir mokslo istoriją iki šiandieniniam laikui, kas pilnai davė suprasti, kad per spaudą žmonija pajiegia suprasti ir permatyti net vienuoliką tukstančių metų vienuolikos tukstančių metų praeitį. Linkėtina, kad gerb. adv. C. M. Lukošius, pasistengtų ir kitose lietuvių kolonijose pateikti žingeidaus turinio pra kalbą, kas neštu nemaža naudos.

SLA. 51 kuopoje buvo komunistai viešai pasisakę, kad jau apleidžią SLA. organizaciją ir joje daugiau, jau nebepriklausysią, tik reikalausią sugrąžinti savo įmokėtus pinigus. Lapkričio 18 d., čia apsilankė ir jųjų iždininkas p. Salaveičiukas, iš Chicago, Ill. Sako organizuojąs "Darbininkų Susivienijimą." D i e v e jums "padėk" broliai darbininkai griauti lietuvių organizacijas ir vilioti iš biednų darbininkų sunkiai uždirbtus dolerius.

—A. S.

BOSTON, MASS.

Norkunaitės vardu bankietas.

Lapkričio 8 d., Twentieth Century Kliube, Bostone, buvo surengtas bankietas p-lės Gladys Norkunaitės "Miss Tercentenary" pagerbimui. Biletai buvo $5.00 porai. Iš lietuvių dalyvavo burys inteligentų bei visuomenės veikėjų, taipgi daug amerikonų ir Mrs. Putnam, kas sudarė publiką virš 100 asmenų.

Po skanių užkandžių, p. V. A. Jenkins perstatė p-nią adv. Šalnienę kapio programo vedėją ir prasidedą programas. Kalba keletas lietuvių ir amerikonų. Visi prisimena tautinių grupių pasirėdymus ir lietuviams duoda didelį kreditą.

Programo pabaigoje, p. V. A. Jenkins lietuvių vardu gražių gėlių bukėtais apdovanojo p-lę Norkunaitę ir ponią Putnam. Milijonierka Mrs. Putnam priimdama gėles atrodė labai patenkinta ir susijaudinusi. Ji dėkavodama pareiškė, kad lietuviai jai pasirodė kaipo kilti kulturingi žmonės ir ji lietuvius niekuomet nepamiršianti.

Šio bankieto surengime darbavosi p. V. A. Jenkins, inž. Titus P. Grevis ir p. J. J. Romanas. Garbė jiems už tai, kada nesigailėta triuso ir lietuviams garbingą žygį padarė.

R. V. Juškos ir Onos Katkauskaitės koncertas.

Lapkričio 16 d. Municipal salėje turėjome minėtų dviejų operų artistų koncertą, kuris surengtas p. J. J. Romano triusu. 12 numerių programas susidėjo veik iš operų arijų, lietuvių ir italų kalbose. Abu operų artistai savo užduotis atliko kaip reikia ir užtai bostoniečiai nesigailėjo jiems gausių aplodismentų. Publikos buvo susirinkę apie 300, nes tą vakarą pasitaikė lietus, kas beabejo daugelį sulaikė nuo ėjimo. Kuomet minėtų artistų koncertai bus kurioj nors kolonijoj, patartina lietuviams išgirsti juos dainuojant.

K. J. Paulauskas.

Sandaros Spaustuve Atlieka

Visokius Spaudos Darbus Greitai, Tinkamai ir Pigiai

Spausdiname įvairias biznieriams blankas, business cards, atskaitas, bilas, Letterheads ir kitus.

Draugijoms: konstitucijas, įstojimų blankas, plakatus, "Show Cards", atvirutes ir t. t.

Didžiausius pagarsinimus, knygutes, programus, pranešimus bei pakvietimus (i n v i t a t i o n c a r d s) ir kitus spausdinius.

Ypatingą domę kreipiame į užsakymus iš kitų kolonijų.

Taigi Visais Spaudos Reikalais Kreipkitės į Sandarą, o Užtikrinam, Kad Gausite Gerą Patarnavimą.

SANDARA

3236 South Halsted Street, Chicago, Ill.
Telephone Calumet 3277

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly

Published Weekly on Friday by the

3236 South Halsted Street
Telephone Calumet 3277

...tered as second class matter OCTOBER 25th 1928 at the Post Office at Chicago Illinois under the ACT OF MARCH 3, 1879

...leidžiamas kas penktadienis Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted Street, Chicago, Ill
Telefonas: Calumet 3277.

Užsisakymo kaina

...metams $2.00

...metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Neprikiausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tauto plačiausius demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kartą — jaunuomenę, išauklėti sveiką, apšviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais — Mes be Vilniaus nenurimsim.

DIDYSIS LIETUVIŲ SEIMAS VILNIUJE.

Gruodžio 4 ir 5 dienomis, šiais metais sukanka lygiai 25 metai nuo tų istorinių dienų, kada Vilniuje susirinkęs Didysis Lietuvių Seimas nustatė gaires linku visiškos Lietuvos Nepriklausomybės.

Tai buvo pirmas toks didelis žinksnis bėgyje paskutinių kelių šimtų metų. Nors tais laikais Lietuva dar ne ė žiaurų carizmo jungą ir kiekviename žinksnyje žiauriai buvo persekiojama, tačiau Lietuvos žmonėms carizmo pančiai nebuvo baisųs ir jie pilni energijos ir pasiryžimo susirinko į savo sostinę Vilnių ir pareiškė visam pasauliui ir valdonui carui, kad Lietuvos liaudis reikalauja Lietuvai autonomijos arba ir visiškos nepriklausomybės.

Didžiojo Seimo obalsiai žaibo greitumu pasklido ne tik po visą Lietuvą ir "globėją" Rusiją, bet ir po visą pasaulį Nuo to meto ir viso pasaulio istorikai ir abelnai visi mokslo vyrai pradėjo vartyti praeities istorijos lapus ir studijuoti Lietuvos **galingą praeitį**, ir statyti sau klausimu: "Argi nėra lemta šiai tautai atgimti iš naujo ir tapti laisva, nepriklausoma, demokratiška ir pavyzdinga valstybe? Šios tautos praeitis rodo, kad nors ji buvo didelė, stipri ir galinga,bet ji neturi juodų dėmių jos piliečiai nebuvo žiaurųs plėšikai, bet taikaus budo ir mylinti laisvę pasaulio piliečiai ir kapo toki, jie yra verti pasiliuosavimo iš po svetimo jungo—Lietuvai lemta buti laisvai, demokratiškai **Nepriklausomai Valstybei."**

Tokia tai nuomonė reiškėsi pas bešališkus pasaulio mokslo vyrus. Lietuviai tai matydami, pradėjo plačiau ir daugiau netik kalbėti, bet veikti, pilnai pasitikėdami kad ateis ta diena, kuomet Lietuvos žmonių troškimai išpildys ir Lietuva vėl atgims išnaujo ir bus laisva.

Užžiebtoji tėvynės meilės kibirkštėlė Didžiajame Vilniaus Seime, pasiekė kiekvieno rudsermėgio krutinę ir ji liepsnojo ir kasdieną tvėrė naujas aplinkybes ir galimybes linkui nepriklausomybės. Didysis Vilniaus Seimas buvo iškovotas pačios Lietuvos liaudies su pagelba demokratinio nusistatymo inteligentijos, kurie jame ir dalyvavo, nežiurint, kad jiems grėsė didelis pavojus — Sibiras ir katorga. Jiems nebuvo baisųs carizmo retėžiai nei Sibiras.

Gyvenimas parodė, kad Dr. Vinco Dudirkos pranašavimai jau pildosi; Lietuvos valstybė, kurią pražudė kunigaikščiai, karaliai, bajorai atgims iš naujo. Bet Lietuvos pasiliuosavimas iš po svetimo jungo priklausis ne nuo ko kito, kaip tik nuo pačios liaudies. Taigi nuo Didžiojo Vilniaus Seimo, Lietuvoje prasidėjo visai nauja era, kurios kurėjai ir buvo liaudis ir dalis inteligentijos.

Didžiojo Vilniaus Seimo padaryti tarimai, patiesti pamatai Lietuvos visiškai nepriklausomybei, nors žiauraus carizmo ir buvo stengiamasi nuslopinti, bet patsai gyvenimas parodė ką kitą. Žuvo carizmas ir 1918 metais Lietuvos liaudis dar pakartojo, dar stipresniu balsu pareiškė visam pasauliui, kad Lietuva paskelbia nepriklausomybę ir kad Lietuvos liaudis yra pasirengus savo kovą tęsti iki galui, nepaisant kiek tas kainuotų.

Praslinkus nuo Didžiojo Vilniaus Seimo 15 metų; 1920 metais jau Lietuvos Steigiamasis Seimas baigė Lietuvos atstatymo darbą, kuriam pagrindus padėjo Vilniaus Seimas.

Šiandiena jau lygiai sukanka 25 metai nuo Didžiojo Vilniaus Seimo. Bet su širdgela turime konstantuoti faktą, Vilniaus Seimo obalsiai, pačios istorijos vėl pastatyti į šių dienų gyvenimo dienotvarkę. Bet minėdami šias 25 metų nuo Vilniaus Seimo sukaktuves, turėkime pilietiškos drąsos pareikšti, kad mes trokštame matyti gyvenime, iškeltus obalsius Vilniaus Seime ir paskelbtus Nepriklausomybės Dekleracijoj: Laisva ir nepriklausoma, demokratiškais pamatais tvarkoma Lietuva su sostine Vilnium.

PASTABOS

NEPATEISINAMAS PUOLIMAS ANT P. S. VITAIČIO.

Šiandie kritikos byra kaip iš kiauro maišo. Atrodo, kad daugelis musų pradeda į visą žiurėti katalikiško vienuolio akimis, kuris visur ir visame kame mato netobulybes ir prapultį. Dvasiškiai kritikuoja kitus už tas nuodėmes, kurias aptys atlieka. Visuomenės darbuotojai smerkia bile ką pasigavę uš tai kad tie parašo ir pasako kas jiems nepatinka. Bėgam it tas katinas, kuriam ant uodegos užkrito lapas ir šaukiam, jog dangus griuva ir griuvimo kaltininkas yra ne kas kitas, kaip Petrų Jonas.

Pastaruoju laiku gana aštri kritika yra nukreipta prieš p. Vitaitį. Vienas tokių kritikų p. J. V. Mičiulis iš Clevelando rašo "Dirvoj" sekančiai:

> "...ponas Vitaitis senai turėjo buti išmestas iš tautinės organizacijos, nes tas "ponas" socialistų kazoką šoka, o tautiečiai jam algą moka. Vitaitis SLA. organą pavedė Liaudininkų-Socialdemokratų reklamai ir "Tėvynėj" visokiais budais tautiečiai niekinami.
>
> ...Jeigu Vitaitis dar ilgiau pabus prie "Tėvynės" su tokia propoganda prieš Lietuvos valdžią, tai kitą seimą galiu tikrai sakyt, Tautiški Centai bus nutarti paskirti pirkti amuniciją nuvertimui dabartinės Lietuvos valdžios!"

Reikia tiesiog stebėtis kaikurių žmonių fantazija. P-as J. V. Mičiulis gali buti gabus savo srity, bet kaipo kritikas jis nusibaladojo pertoli ir pats savęs nesusigaudo. Kalbėti, kad Vitaičio įtaka tautiški centai bus paskirti pirkti amunicijai nuvertimui Lietuvos valdžios, yra tokia nesąmonė, kuriai nei pats rašytojas netiki.

Galimas daitas, kad p. Vitaitis kai kam nepatinka. Bet ar tarsi šiandie žmogus kuris butų geras visiems? Šiandie tokie laikai, jog ir žmona vyrui nebegali įtikti arba atvirkščiai.

Tie, kurie perdrąsiai kritikuoja p. Vitaitį, neturėtų užmiršti, kad jo atsakomybė yra milžiniška ir jog SLA. yra ne vien rašte mokyti kritikai, bet ir tukstančiai kitų, kuriems siulomas politinis katekizmas yra visiškai svetimas. Nenorėkime taipgi, kad tokia organizacija kaip SLA. ir jos vadai visad šoktų pagal musų muziką. Jeigu "Tėvynės" redaktorius butų ėjęs tokia siauna vaga, kokia jam siuloma, tai šiandie SLA. butų socialistų arba komunistų rankose.

P-nu S. Vitaičiu gali pasididžiuoti ne tik SLA., bet ir Sandara. Daugelis musų tautiškų vadų, kurie garsiai smerkė kitus už permažą pasišventimą, šiandie nubėgo paskui dolerį ir daugiau jų nebematom Jie daugiau nebepaiso kas atsitiks su Amerikos lietuviais. P-as Vitaitis pasilieka ištikimas darbuotojas tautiškoj dirvoj. Sakyti, kad jis šoka socialistų kazoką arba ragina pirkt amuniciją nuvertimui Lietuvos valdžios, yra peržemos rušies argumentas ir gaila tiesiog tų, kurie tą argumentą naudoja. —Š. G.

"LIAUDIES TRIBUNA" IMA NAGAN "SANDARĄ"

Sako užtaria SLA. Pildomos Tarybos parazitus.

Neatsilieka nuo kitų ir "L. Tribuna." Paskutiniam savo leidiny tas šapirografuotas laikraštukas skelbia, kad Sandara nori nubaltinti SLA. Pildomą Tarybą:

> "Gaila, kad ne visi tokie turtingi, kaip "Sandara" kuri gali ir turi drąsos teisinti tokius žmones, kurie sėdi kaip koki parazitai ir savo guodumu griauja visą organizaciją, kuri įkurta geros valios ir ištikimų darbuotojų..."

Matyt, "Liaudies Tribuna" ima krypti anarchistų arba I. W. W. pusėn, nes organizacijos viršininkai išvadinami parazitais ir kitokiais vardais. Nereikia jokių valdybų! Verskime esančias! Tegyvuoja neribota laisvė rašyti, kalbėti ir elgties. Kas man galvoj jei savo straipsniais apdrabstysiu purvais SLA. prezidentą!

"Liaudies Tribuna" neišmintingiau elgiasi už tą bolševiką, kuris ėmė pats smarkiai gerti norėdaas daugiau sudemoralizuoti kapitalistinį pasaulį. "Liaudies Tribuna" pirma pati tampa pakvaišėle, o paskui laukia kad ir kiti sektų jų pėdomis.

SANDARIEČIU BUTI, TAI GARBĖ

Paskutiniuose laikuose kaž kodel Sandriečius laiko ne lietuviais. Bet pažinus Sandariečius ypatiškai ir pati budama Sandarietė, negali suprasti kodel nekurie žmonės taip kalba. Jeigu Sandara butų pašelpinė organizacija, tai žmonės prisirašytų del pašelpos. Bet kuomet Sandara yra idejinė, socialė, kulturiška organizacija, tai žmogės nesupranta, kad tauta be idealistų negali gyvuoti, o tų idealistų mažai randame. Čia noriu pabriežti porą įvykių, kur Sandariečiai ypač pasidarbavo tautos labui.

Vilnaus vadavimo klausimas.

Skaitau polemikas "Sandaroje" ir "Naujienose". Pažindama tuos narius ypatiškai, kaip p-ną Vaidylą ir J. Švitrą, turiu pasakyti, jog Vilniaus vadavimas nepriguli vien nuo poros žmonių. Juk tai yra šiandieninis lietuvių tautos klausimas. Kodel dainuojame visuose parengimuose "Mes Be Vilniaus Nenurimsim?" Kiek ta daina lietuviui širdy sukelia jausmų. Po tos dainos, rodosi, ištikrujų galvą guldytumei, kad tik musų sostinę Vilnių atvadavus. Nejaugi Chicagos Sandariečiai yra vieni kalti nesurengimą vakaro?

Juk pereitą vasario 16 d Sandara surengė koncertą su tai diena pritaikintu programu. — rengia ir sekančiais — Red.. To tai niekas nemato ir nenori matyti. O užpuldinėjimus ant Sandariečių vis gi daro.

Šerno Paminklo Fondas.

Juk Dėdė Šernas buvo literatas, — kiek jis yra rašęs musų brangiai tautai. Juk jo darbais gėrisi visa tauta. Jo darbas pasiliko nemirtinas. Vienok nepradėjus Sandariečiams paminklu rupintis, niekas kitas nebut ėmesis to darbo. Kuomet Dėdės Šerno paminklas stovi, tai komisijos vardų niekas nemini, nerašo apie juos, vienok komisija susideda iš Sandariečių. Jeigu tai butų kitos sriovės žmonės, tai jų vardai su biografijom butų laikraščiuose tilpę.

Pažvelgus vien į viršminėtus du faktu, aiškiai parodo, kad darbas už save kalba.

Nesenai mirus S. Kodžiui, sandariečiui, Lietuvos konsulas, Kalvaitis kalbėjo ant jo kapo. "Draugas" pakartotinai rašė ir šaukė: "kaip tai gali Lietuvos atstovas prakalbą sakyti.,, Velionis Kodis budamas sandarietis ir daug Lietuvos labui pasidarbavęs, neužsitarnavo prakalbos, kuomet Lietuvos konsulai kalba kitų srioviniuose parengimuose.

Nesenai Chicagoj buvo du lietuvių seimai. SLA. yra didžiausia organizacija lietuvių tautoj. Buvo atvykes iš Washingtono Minist. Balutis, vienok Chicagoje seimuose nedalyvavo nė Min. Balutis, nė konsulas Kalvaitis, o vienok Niagara Falls įvykusiame Rymo Katalikų Sus. seime, Min. Balutis ten nuvyko ir kalbėjo. "Sandara" nešaukė, kad Lietuvos atstovai neturėtų ten ir ten kalbėti.

Prie Sandaros turėtų priguléti kiekvienas lietuvis-tė. Tai vienintėlė tautiniai-idejinė organizacija Amerikoje. "Sandaroje" galima anglų kalboje skaityti lietuvių praeiti ir dabarti. —Zosė.

Ar verta grįšti Lietuvon ir čion apsigyventi

Ekonominis krizis, kurį pergyvena Amerikos kontinentas ir prekybos evoliucija, kuri stengiasi išstumti iš biznio privatinį, vidutiniai pasiturintį pirklį, sunkina Amerikos lietuvio gyvenimą. Del įvairių šėrų ir kitų vertybės popierių kainos kritimo daugelis gerai pasiturinčių Amerikos lietuvių šiandien pasijuto be turto. Nuostoliai per visus čion gyvenančius lietuvius bus labai dideli. O tiems, kurie kol kas biznis neblogai sekasi, ir tie susirupinę, kad didžiosios kompanijos jų neužkonkuruotų, kaip atsitiko jau su daugeliu.

Praktiškas, gyvenimo išbandytas lietuvis išeivis žiuri atvirai į besiartinantį pavojų ir ieško išeities. Kas daryti, kur pasidėti, kad nepražudžius, savo turtą ar bent tą jo dalį, kuri krizis dar suėdė? Kokį apsirinkus biznį, užtikrinantį gerą pelną?

Dabar vis dažniau grįšta Amerikos lietuviui į galvą mintis ar nebegrįžus į savo seną tėvynę Lietuvą ir čion įsikurus su savo likusiais čielybėje kapitalais. Atgavusi nepriklausomybę musų tėvynė daugelį vilioja. Išeivis myli savo gimtinę. Ir nors, jis papratęs į didesnius patogumus, grįžęs nepriklausomybės gyvenimo pradžioj, nerado patogių gyvenimo ir darbo sąlygų, bet jau dabar čion apsilankęs ranla visai ką kitą. Per dešimtį metų Lietuva visai susitvarkė. Policija, teismas, telefonas, keliai ir viskas kas tobulina ekonominį biznio darbą mets iš metų eina geryn. Įstatymai, kuriais tvarkoma biznis ir saugojama biznio santykių teisingumas, vis daugiau tobulinami. Vis sunkiau darosi tiems, kurie ieško pelno suktybėse, apgaudinėjimuose. Taigi Lietuva nors ir išlėto, bet teikia ramaus garantuoto darbo galimybes.

Ir tie, kurie čion seniau įsikurė, reikia prisipažinti, gražiai verčiasi, turi nemaža pelno. Jau vien pažvelgus į Lietuvos miestų gatves gali pastebėti stipraus ekonomiško gyvenimo apsireiškimus: susisiekimas gyvas automobiliais, autobusai tik siuva, veždami prekes ir žmones. Valdžios istaigos vis daugiau gauna prašymų leisti atidaryti vieną ar kitą biznį.

Ačiu pakenčiamoms sęlygoms Lietuvos prekyba ir pramonė auga. Žinoma, nualinti karų, Lietuvos gyventojai dar labai taupųs ir pramonės išdirbinius perka tik didėliam reikalui esant. Bet jie su laiku turtėja, jų reikalai auga ir įvairėja. Ir tai skatina musų biznierius statyti dirbtuves, kurti krautuves ir tt.

Kaip auga Lietuvos prekyba ir pramonė galima suprasti iš palyginimo pramonės įstaigų skaičiaus. Palyginkime: 1929 m. pramonės įstaigų yra 7,486.

1920 m. buvo tik 2,474.

Prekybos įmonių 1929 m. yra 22,581, o 1920 m. buvo tik 13,730.

Į čion paduotas skaitlines dar neina Klaipėdos pramonės ir prekybos įmonės.

Žinoma, šie skaičiai nėra dideli palyginti su didelės ir kapitalais stiprios valstybės skaičiais ir jų niekad nepasieks.

Bet jie vistiek rodo, kad Lietuvos ekonominis gyvenimas stiprėja ir teikia kapitalui saugias darbo sąlygas ir garantuoto pelno, o žmogaus kurybinėms galioms plačią darbo dirvą.

Kad Lietuvos prekyba ir pramonė duoda gražaus pelno, tai rodo vis augantieji prekybininkų ir pramonininkų indėliai Lietuvos ir užsienio valstybių bankuose, jų statomi dideli namai, perkamos nuosavybės ir p.

Visa tai paėmus aišku darosi, kad šių dienų Lietuva, tai nėra 1918—1919 m. Lietuva, kada dar viskas buvo netikra, negarantuota. Ir Amerikos lietuviams turintiems kapitalo visai pravartų pagalvoti ar nevertėtų kurtis Lietuvoje, juo labiau, kad Amerikoje vis darosi sunkiau.

Tie kurie Lietuvoje pagyveno paskesniais laikais ilgiau ir matė visą, kas yra, pasakys, kad verta. Lietuvoje yra dar didelės galimybės, dar daug čionai yra gražaus nepradėto darbo ir čion dar galima turėti gražaus pelno. Tik pažiurėkime, kiek dar įvežama iš svetimų kraštų tokių prekių, kurių čionai Lietuvoje galima but pasidaryti. Sulig statistikos biuro biuletenio 1929 m. Lietuvon įvežta:

Išdirbtos odos 116 tonų už 2,5 milijonus litų.

Avalinės 30 tonų už 1,4 milijonus litų.

Medvilnės verpalai 900 tonų už 7,4 milijonus litų.

Medvilnės audinių 1,512 tonų už 23,5 milijonus litų.

Vilnoniai audiniai 322 tonų už 14,2 milijonus litų.

Šilkiniai audiniai 11 tonų už 2,1 milijoną litų.

Baltiniai ir drapanos 9 tonai už 0,9 milijonus litų.

Popieris ir jo dirbiniai 2,277 tonų už 7,2 milijonus litų.

Stiklas ir jo dirbiniai 2,055 tonų už 2,0 milijonus litų.

Vielos dirbiniai 1,049 tonų už 1,1 milijoną litų.

Galanterijos prekės 53 tonų už 1,6 milijonus litų.

Čionai minima tik stambesnieji dlaykai, kurių kraštas reikalauja didesnio kiekio. O kiek dar yra įvežama mažesniais kiekiais, kurių gaminimas Lietuvoje taip pat gražiai apsimoka.

Visi šie išdirbiniai, už kuriuos musų kraštas sumoka užsieniams šimtus milijonų litų, galima butų gamnti krašte turint gero pelno. Lietuvos darbininkams butų daugiau darbo ir valstybės iždas gražių pajamų ir Lietuvos pinigui litui daugiau stiprybės. O reikia taip pat pasakyti, kad Lietuvos kraštui kulturėjant ir jos gyventojams turtėjant ir šių išdirbinių bus reikalinga daugiau.

Dar platesnė sritis darbui yra pačios Lietuvos krašto įvairios žaliavos apdirbime. Dabar Lietuva neturėdama pas save krašto viduje reikalingų fabrikų išveža kaip žaliavą savo miškus, savo linus, semenis, garsius visam pasauly, ir kitus daiktus. Kur kas daugiau pelno už tas pačias prekes butų gauta, jeigu jos butų išdirbtos, jeigu iš jų butų pagaminti kituose kraštuose gerai perkami daiktai. Iš medžio pavyzdžiui galima butų padaryti gražių baldų, langams rėmų, popierių. Musų linus parduoti jau kaip gražią drobę, sėmenis kaip skanų aliejų.

Galima butų dar daug išvardinti sričių, kurios laukia sumanaus biznierio ir pinigo, kad pavirstų į naudingą krašto ukiui ir pačiam biznieriui pramonės šaką.

Tai vis plati dirva, kurią galėtų užimti Amerikos lietuvis. Lietuvos gyventojai ir patys mielu noru kibtų prie čionai paminėtos pramonės kurimo, bet jiems truksta pinigų ir drąsos. Visokių karų nuniokioti, suvarginti, jei ir turi jie po vieną kitą tukstantuką, tai to dar neužtenka, kad pradėjus gerą biznį. Pagaliau jiems truksta ir drąsos. Užaugę ir visą laiką budami sodžiuje, jie permaža pažįsta pramonės gyvenimą ir reikalus. O Amerikos lietuvis, nors ir gi kilęs iš to pat kaimo, bet patekęs Amerikos tekniškos kulturos sritin, permanė visas pramonės ir prekybos teknikos sunkenybes ir jų eigą. Skirtumas tarp Lietuvos lietuvio ir Amerikos lietuvio dabar labai didelis. Jis labai ryškiai pasirodo, kai Amerikos lietuvis patenka Lietuvon. Sumanus, akylas, jis greit pamato, kur kokį biznį galima but padaryti, ir ten kur Lietuvos lietuvis tukstantį kartų per dieną praeina gero nepastebėjęs, žiurėk Amerikos lietuvis sukurė biznį.

Taigi Amerikos lietuvis Lietuvai yra labai pageidaujamas Lietuvoje kalbama, kad Amerikos lietuvis turi sukurti Lietuvoje lietuvišką tautišką pramonę, tai yra, kad vietoj svetimtaučių, kurie čionai įsikurę ir turi gražų pragyvenimą ir pelną, atsistotų Amerikos lietuviui. Čionai Lietuvoje dabar galvojama, kaip geriau grįštantiems iš Amerikos lietuviams padėti, suteikti žinių ir nurodymų apie biznius ir tt.

Amerikos lietuviams taip pat reikia pradėti rupintis šiuo klausimu. **Ypatingai tiems, kuriems dar nesutirpo kapitalas, bet kuriems toks pavojus gręsia. Čionai jiems daug gali padėti Lietuvos konsulai** ir įvairiuose miestuose įsikurę lietuvių biznierių Prekybos ir Pramonės bustai.

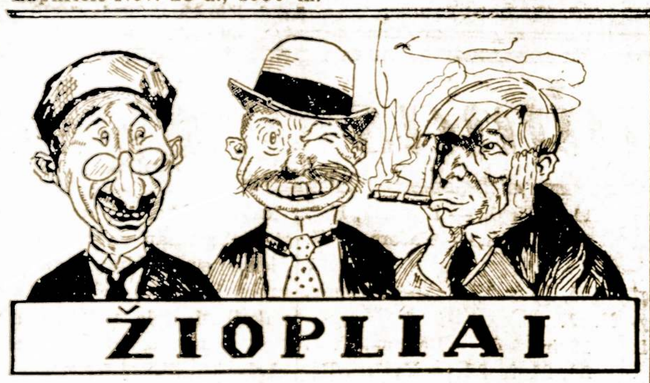

ŽIOPLIAI SARGYBOJE DEL PASIKĖSINIMO ANT "NEKALTŲ BERNELIŲ."

Kadangi šioji gadynė yra demokratijos ir kiekvienas stengiasi kovoti už ją, netgi laukinės tautos ir tos pradėjo neapkęsti diktaturų, o musų neva civilizuotos panelės užsigeidė uždėti diktaturą "Nekaltiems Berneliams" ir tuomi užsmaugti jų laisvę, bei sudrumsti jų auksinį gyvenimą. Neturėdamos gėdos, drįso netgi atsišaukti per spaudą su savo rezoliucijomis prie bernelių, kad apsivestų su jomis.

Tad mes "Žioplių" štabas sušaukę ekstra susirinkimą, gana rimtai apsvarstėme gręsiantį povojų "nekaltiems bernėliams," nutarėme stovėti sargyobje taip, kad kas nepakenktų jų ramybei, ir neprivestų prie piktų pagundų. Beto, pareiškiame pasipiktinimą visoms panelėms kurios tik svajoja apie apsivedimą.

Štai ką "Žiopliai" pataria toms meilės bei apsivedimo ištroškusioms panelėms. Vietoje kabytis prie bernelių ir vesti juos prie Sodomos ir Gomoros nuodėmių, tad ar negeriau butų sutverti "nekaltųjų" susaidę ir sergėti nekaltybės vainikelius iki grabo lentos. Tas gali daug prisidėti prie sumažinimo divorsų, plėšimų, vagysčių, barnių—nesutikimų ir taip toliaus. Taigi musų "nekaltus" bernelius, del Dievo meilės, palikite ramybėje.

Perkuno Vaikas.

ARKLIŲ KOLEGIJA

Visi žinot, kad jau arkliai mumis apleido, o katrie nežinote, tai ir nežinosite. Znočijas, esate žiopliai ir negyvenate "up-to-date." Kadangi arklių komitetas rupinasi jusų likimu ir nori, kad nepraki̇štumėte paskutinius marškinius, tai atidaro "Arklių Kolegiją" su daug profesorių, ir turėsim vieną "čerauninką." Čerauninkas yra aukštas žodis ir katrie nesuprasite, ką reiškia, pašaukit komitetą, o jie jumis išaiškins iš pat šaknų. Arklių Kolegija turi vieną gyvą arklį, o kitą negyvą, ir turi asilą. Vadinasi yra tokių, kurie nematė nei arklio nei asilo, nuvažiavę ant trekių gali padaryti klaidą; uždėti vietoje arklio ant asilo aišku, kad prakištumėt amžinai. Ši kolegija mokina systemas, kaip tai "long shot, short shot, double cros, on the nose, on the 'kvost,' on parlay, and the tip-tope. System which is the best of them all."

Katrie norite įstoti į šią kolegiją, išpildykit visus klausimus ir prisiųskit į tą pačią vietą, kur ir pirmiau siųsdavote:

1 Kaip vadiniesi?
2 Kame gimei ir delko gimei?
3 Ar sirgai arklių liga ir kaip senai?
4 Ar gali atskirti ožį nuo arklio ir kokiu budu?
5 Ar esi iš trekių pėsčias parėjęs ir kelis kartus?
6 Ar daug esi prakišęs ir kiek dar manai prakišti?
7 Ar esi sveiko proto ir kaip tu žinai, kad esi?

Znočijas, atsakykit visus klausimus taip kaip reikia ir kartu įdėkit pinigų įstojimui. Siųskit į Arklių Kolegiją.

—Hot shot.

Į PANELIŲ ATSIŠAUKIMĄ TILPUSI "SANDAROS" NO. 46, LOPKR 14 D.

Aš turiu pasakyti, kad panelė perdaug kaltina vyrus ir vien tik išgirdama savąją pusę. Aš nurodysiu tik faktus, kodel šiandiena vyrai neveda ir kodel vedusių šeimynų yra nelaimingų.

Ta panelė kaltina vyrus, kam jie rašo arba kalba apie moteris, budami nevedę. Aiškus dalykas, kad galima imti pavyzdžius iš kitų gyvenimo. Štai ką vienas Francuzas 150 metų senuks ir turėjęs 7 pačias rašo: moteris kvepia kaip rožė, bet gyvenime karti kaip čemeryčia.

Nors aš esu dar neištyręs, nes nevedęs, bet jeigu žmonės taip rašo, tai ir yra teisybė. Toliaus panelė kaltina vyrus, kam jie duoda panelėms pasenti ir patys pasensta. Reiškia nenori gyventi "rojaus" linksmybėse. Bet kad daugumui tos "rojaus" linksmybės yra karčios, o ne saldžios, tai ir reikia pagalvoti, kad ap sisaugojus divorsų.

Pažiurėkime kiek yra divorsų tik vienoj Amerikoj. Sakau,net baisu darosi ir pagalvoti apie apsivedimą.

Dabar klausimas, delko esti tiek daug vedusių nelaimingų? Dalykas štai kame: — Kiekviena šių dienų mergina galvoja, kad tik greičiau apsivesti ir gyventi rojaus linksmybėse. Bet nei viena negalvoja, ar ji tinkama bus šeimininkė, ar ji tinkama bus motina, vaikų auklėtoja. Yra moterų, kurios gali buti geros daktarės, mokytojos, rašytojos, dailininkės, aktorės, bet negali buti šeimininkės.

Kada tokios moterys išteka, tai jos apleidžia pasauliui naudingą darbą, o namuose sukelia pragarą. Tokios moterys neprivalo tekėti. Kuris kelias moteriškei pasirinkti, tai tegul ji sau nuspręs pati. Jeigu jai tinka namų darbas, jeigu ji myli vaikus, tai šeimyniškas gyvenimas jai bus nesunkus. Bet jeigu jai geriau patinka platusis pasaulis, pasilinksminimai, liuosybė, tai ištekėjusi nebus nei ji laiminga, nei jos vyras, nei jų vaikai.

Senovės žmonės sakydavo, kad "bobos vieta prie pečiaus". Bet šiandiena visai kas kitą: moteris gali dirbti ofise, gali slauginti ligonius, gali mokyti vaikus, arba gali šokti teatre ant estrados. Jeigu tavę vilioja scena, profesija, labaratorija, jeigu tavo širdis ir siela trokšta kitokių karjerų, negu ramus šeimyninis namų gyvenimas, tai nutark netekėti ir eik drąsiai tuo keliu, kuris tau geriau patinka ir sutvirtink savo galią, kad nuo savo užbrėžto tikslo nenukryptum. O tada, kai kiekviena mergina turės savo pasibriežusi tikslą, tada užtikrinu, kad bus gyvenimas laimingas, vedusiųjų ir nevedusių, nes kiekvienas sovo sieks. Tada nereikės kaltinti bernelius. Ir aš pats jeigu raščiau merginą, kuri pasibriežusi tikslą šeimyniniam gyvenimui, o ne kokioms pasaulinėms svajonėms, tad tuojaus večiau. Tuomet mes patys nesentumėm ir panelėms neduotum pasenti ir numirti su rutelėms.

Perkuno Sunelis.

Namie padaromi vaisi-sviestai

Nors dėjimas į dėžes (canning) ir džiovinimas vaisių yra geriausiai visų žinomas, tečiau iš vaisių galima padaryti ir kitų dalykų, kurie pravartu žiemos laike turėti. Jokių valgomų vaisių nereikia išmesti ant niekų, bet tiek kiek tik galima panaudoti darant vaisinį sviestą. Jį dirbant, nors ir pageidaujama turėti geriausių vaisių, tečiau galima pasekmingai vartoti ir sveikąsias dalis sugėdusiųjų.

Reikalingi indai.

Tuos pačius indus, kurie randas beveik kiekvienoje virtuvėje galima vartoti ir dirbant sviestą. Yra pageidaujama, bet nėra butinai reikalinga ,turėti palivotą arba aluminį katilą, kuris butų vientik tam ir vartojamas. Kiti reikalingi indai yra koštuvas, vėlinis sietas, grustuvas, saikavimui puodeliai, peiliai ir skaurados.

Dideli geležiniai ar variniai katilai, kurie budavo seniau vartojami, dirbant obuolių sviestą laukę, daugely vietų ir dabar tebevartojami.

Obuolių sviestas su obuolių gira.

Nors dabar obuolių sviestas ir nėra šioje šalyje taip plačiai vartojamas, kaip seniau kad buvo, tečiau jis tebėra gerai žinomas. Nėra geresnio budo suvartoti gerus obuolius ir sveikas dalis sugėdusių obuolių, kaip padaryti iš jų sviestą.

Nors iš visokių obuolių galima padaryti gerą sviestą, bet geriausiai pasiseka, jei geros rušies obuoliai yra vartojami ir jei jie gerai verda. Suvienytų Valstijų Agrikulturos Departamentas yra atradęs, kad vasariniai obuoliai tinka gerą sviestą daryti. Kietųjų obuolių sviestas netaip gerai nusiseka, jeigu jie nėra perkošti per dratinį sitelį. Tokios rušies obuolius reikia suvartoti darymui obuolių sriubos, ir perkošti prieš sumaišant su gira.

Kartais saldžius obuolius maišo su rukščiais, dedant trečdalį saldžiųjų ir du trečdaliu rukščiųjų. Perdaug prinokę obuoliai negeistini, ir jeigu juos prisieitų vartoti, reikia truputį uksuso indėti. Tiek uksuso dėti, kiek skonis reikalauja. Tiktai švieži saldi gira arba sterelizuota turi buti vartojama. Tol reikia virinti, kol pusė belieka. Jeigu virinta gira yra karšta supilta į blekines ar bonkas ją galima ir vėliau sunaudoti darimui sviesto.

Nuluptus ir supiaustytus obuolius reikia išvirinti sykiu su gira, kad padarius obuolių sviestą vienu sykiu, arba pirmiau galima padaryti obuolių sriubą, kurią paskui išverdi sykiu su gira. Su kietais obuoliais pastarasis budas patartinas. Reikia tol virti kol gira ir obuoliai nebesiskiria, o tuomet atšalęs sviestas bus tirštas, kaip ir gera obuolių sriuba. Tirštumą galima nutaikinti po truputį jo atšaldant.

Dažniausiai ima lygias dalis obolių ir giros kad padarius sviestą kaip reikiant. Kitu žodžiu, penkis galionus saldžios giros reikia nuvirinti, kol lieka pustrečio galiono, o potam penkis galionus nuluptų ir supiaustytų obuolių reikia pridėti prie giros ir virinti.

Kad padarius gerą sviestą svarbu yra ilgai, ir pamažu virinti (nuo 4 iki 6 valandų) ir dažnai maišyti.

Jeigu cukrus vartojamas, reikia jį pridėti kada baigia virti. Koks svaras ant kiekvieno galiono gerai yra, bet galima dėti daugiau ar mažiau, (arba visai nedėti) kaip kam tinka.

Obuolių sviestas yra paskanintas dadedant po pusę šaukštuko malto cinamono, gvazdikų (cloves) ir kvėpiančiųjų pipirų (all spices). Šituos visus reikia sudėti ir sumaišyti kada jau užbaigia virti.

Kol dar karštas, obuolių sviestą reikia supilti į išvirintas bonkas, stiklines, ir kitus panašius indus su gerais dangteliais. Tą padarius, reikia dar sekančiai virinti: Gerai užvožtais dangteliais sudėti pilnas bonkas į indą turint užtektinai gilumo, juos apsemti, įpilti vandens, uždengti ir uždėti ant ugnies. Pradėti skaityti laiką nuo tada, kada geras pasirodo, ir po 5 minutų ant kiekvienos kvortos, 10 minutų ant kiekvieno pusgalionio, ir 15 minutų ant kiekvieno galiono, išimti bonkas ir padėti atvėsti; paskui padėti saugioje vietoje, kod reikės vartoti. Nereikia nuimti dangtelio, kol reikia vartoti. Jeigu dangteliai neužsivožia gerai reikia prieš virinant įdėt dangteliuose vaškuotos popieros. Tas virinimas yra delto, kad apsaugoti nuo pelėsių, ir gedimo obuolių sviestą, ir užima vietą vaško, kuris dabar yra brangus. Visi vaisių sviestai turi buti panašiai sterelizuojami, bet jeigu to negalima daryti, tada reikia karštu vašku (paraffin) užpilti, ri tuomi jie bus apsaugoti nuo degimo.

Obuolių sviestas be giros.

Geras obuolių sviestas dažnai padaromas ir be giros. Užtektinai vandens reikia pridėti prie nuluptų ir supiaustytų obuolių, tuomet padarys skystą obuolių sriubą, paskui išlengvo virinti, ant mažos ugnies apie 3 arba 4 valandas. Rudasis cukrus tinkamesnis, negu baltasis, kurį reikia įdėti kada baigia virti. Cukrus kuris apsistoja ant dugno New Orleans syrupo bačkos yra labai geras. Svaro ant galiono užtenka, bet tas priguli nuo skonio, kaip ir cinamonas, kvepiantieji pipirai ir gvazdikai, kuriuos prideda sviestui išvirus.

Obuolių sviestas su uogų skystimu.

Jeigu geistina turėti uogų skonio, galima pridėti jų skysto. Ant kiekvieno galiono nuluptų ir supiaustytų obuolių išvirtų ir perkoštų, viena puskvortė uogų skystimo, vienas svaras rudojo cukraus, ir ketvirtadalis šaukštuko druskos turi buti įmaišyta. Virinti reikia išlengvo, ir per dvi valandas dažnai maišyti arba kol nepasidarys tirštas, tada įmaišyti vieną šaukštuką cinamono, ir kol karštas supilti į bonkas. Paskui virinti bonkas taip kaip buvo daroma su obuolių sviestu.

Obuolių sviestas su citrinomis

Reikia supiaustyti keturias citrinas, apmerkti vandenyje ir laikyti per naktį. Ant rytojaus sudėti į puodą sykiu su aštuoniais svarais nuluptų ir supiaustytų obuolių. Virinti pasidarys minkštos. Paskui vieną valandą, pridėti tris svarus cukrus, ir virinti dar pusantros valandos, kol nepasidarys tirštas. Supilti į bonkas kol karštas ir virinti bonkas, panašiai kaip buvo daryta su obuolių sviestu arba aplieti su karštu vašku.

Grušių sviestas.

Grušių sviestas yra daromas taip kaip obuolių sviestas be giros. Grušios turi buti užtektinai prinokusios. Reikia jas nulupti ir supiaustyti ir įdėti į puodą pridėjus truputį vandens, ir tol virinti, kol nereikia įdėti cukraus vieną puoduką ant kiekvienos kvortos ir virinti dar nuo pusantros iki dviejų valandų. Sviestas tada turi buti užtektinai tirštas. Truputis citrinos skystimo, imbiro, cinamono, ir kitų kvepiančių žolių turi buti gerai įmaišyta, kol dar karštas. Paskui supilti į karštas bonkas ir vėl virinti panašiai kaip buvo daroma su obuolių sviestu.

Persikų (Peach) sviestas.

Sudėti persikus į dratinį gurbą ir įmerkti į verdanti vandenį kol jų lupenos nenusilups. Paskui įmerkti į šaltą vandenį, ir lupenos lengvai nusilups. Gerai prinokusieji ir neturintieji priaugusių prie minkštimų kaulukų yra geriausi. Sugrusti vaisius ir virti be vandens. Ant kiekvienos vaisių dalies dėti pusę tiek cukraus ir išlengvo virinti, ir dažnai maišyti, kol nesutirštės. Galima kelius čielus persikus sykiu su sviestu išvirti. Karštą sviestą sudėti į bonkas ir panašiai daryti, kaip su obuolių sviestu.

FLIS.

BLOGI DARBAI

Prieš kurį laiką Strogytė M., 29 metų amžiaus, gyv. Pabartupių kaime, Veiverių valsč., Mariampolės apskr. ėjo plentu iš Kauno link Prienų. Kelyje už Garliavos miestelio, Strogytę pavijo važiuotas nepažįstamas asmuo, kurio jį paprašė ją pavežyti. Jis sutiko ir pavažiavęs plentu, pasuko į Ilgakiemių mišką. Tuomet Strogytė supratusi, kad jai gali buti blogai, iššoko iš vežimo ir pradėjo bėgti, bet nepažįstamasis vyriškis ją pasivijo, parsimetė žemėn, bet pastaroji tam priešinosi, tuomet nepažįstamas grąsino ją piauti, jeigu nepasiduos. Galop Strogytė nustojus jėgų, pasidavė. Vėliau iš Kazio ir Antano Petkevičių, kurie matė juos važiuojant, ji sužinojo, kad tas vyriškis buvo Labanauskas Antanas. Kauno apygardos teismas nubaudė jį 4 metais sunkiųjų darbų kalėjimu.

Reikia dar pažymėti nors Strogytė buvo jau 29 metų amžiaus, bet daktaro Vaičiuškos buvo konstatuota, kad ji nebuvusi liesta.

Panašus pasikėsinimas buvo prieš Markevyčaitė Jadvygą, 17 metų amžiaus, gyv. Pažaislio valsč., Žiegždrių kaime. Einant jai iš Petvasiūnų kaimo namo, ant kelio tarp Žiegždrių ir Petrasiūnų kaimų patiko ją nepažįstamas vyriškis, kuris paklausė Markevičiutės kur ji einanti, pasakiusi, kad namo. Tuomet vyriškis Markevičiutę paėmė į glėbį ir parmetė žemėn.. Markevičiutė tam priešinosi ir rėkė, tuomet pastarasis atlenkęs peilį grąsino sakydamas: "tylėk—o ne tai papiausiu" Tuo tarpu pamatė atbėgant Dručuiną Joną, kuris sulaikė nuo biauraus pasikėsinimo. Dručiuno nurodymu suėmė Sčiukauską Juozą, kuris prisipažino prie kaltės.

Kauno apygardos teismas nubaudė jį 1½ metų sunkiųjų darbų kalėjimu.

PARDAVIMUI

4 šeimom, 14 kambarių namas, yra pagerinimų ir ekstra lotas netoli lietuvių bažnyčios ir biznio. Kaina nužeminta kad sutvarkius palaikas. Matykite Michael Smerznak (Real Estate Pardavėjas) Ansonia, Conn. Tel. 3087

Naujausi

TEATRAI

Atgimimas
4 aktų tragedija iš kovų už spaudą. Lošia 7 vyrai, 2 moterys. 50c

Divorsas
3 aktų komedija iš Amerikiečių prietikių Lietuvoj. Lengva statyti. Lošia 6 vyrai, 4 mot. ... 50c

Palangos Ponaitis
3 aktų komedija iš Amerikiečių prietikių Lietuvoj. Lošia 4 moterys, 7 vyrai 50c

Šventadarbiai
Vieno akto tragedija iš kovų už spaudą. Lošia 3 m., 1 vyrai. 25c

Žemės Rojus
3 veiksmų komedija iš Amerikiečių gyvenimo. Lošia 5 vyrai ir 4 moterys 50c

DU BAILIU — 1 akto komedija. Lošia 2 moterys, 3 vyrai 15c
"KRYŽIOKAS" — 2 atidengimų komedija. Lošia 2 vyrai 15c
GRAFAS KAIMIEČIŲ BERNU — 6 aktų komedija. Lošia 9 vyrai ir 3 moterys 25c
RYTŲ PILIS — drama 5 aktuose, Lošia 9 vyrai, 5 moterys ... 35c
UŽKEIKTA MERGELĖ — 4 aktų pasaka. Lošia 5 v., 2 m. 15c

REIKALAUKIT DABAR!

"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

Sandaros

KONCERTAS

PAMINĖJIMUI 13 M. LIET. NEPRIKLAUSOMYBĖS

— bus —

Sekmadienyje

Vasario-Feb. 15 d., 1931

LIET. AUDITORIJOJ

3133 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

Pradžia 7:30 val. vakare.

Ši diena yra Lietuvos Atgimimo diena ir todel mes visi lietuviai ją švęsime. Aukštai įvertindami šį svarbų įvykį Lietuvos istorijoj—visi iškilmingai susirinksime ir apvaikščiosime tą brangią

LIETUVIŲ TAUTOS ŠVENTĘ

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

NEW HAVEN, CONN.

Sandariečių bankietas ir svečiai

Sekmadieny, lapkr. 23 d. vietos Sandariečiai surengė bankietą, kuriame dalyvavo labai žymus svečiai nesenai atvykę iš Lietuvos. Garbės svečiu buvo prof. Alfredas Senn'as, nesenai atvykęs iš Lietuvos ir dabar esąs Yale Universitete; taipgi studentas Zdanis, rodosi baigęs Agranomo mokslą Lietuvos Universitete, bet tebestudijuoja teisių mokslą ir dabar lankosi Amerikoje. Šale šių dviejų svečių, dalyvavo SLA. vice-pirmininkas, p. A. Mikalauskas iš Brooklyno, N. Y. ir Liet. Pol. Iždo K-to pirmininkas iš Hartford, Conn. p. V. M. Čekanauskas.

Bankietas pavyko.

Abelnai bankietas pavyko, jame viso buvo apie 50 žmonių, daugumoje New Haveniečiai, keletas iš Ansonia ir Bridgeport, Conn. Žodžiu sakant, gražus burelis parinktinos publikos smagiai laiką praleido ir turėjo progą susipažinti su nepaprastais svečiais iš Lietuvos.

Vietos Sandariečiai veik kas metą parengia vieną puikų draugišką sociali bankietą. Nors čia ALT. maža kuopelė, bet joje priklauso rimti lietuviai vietos veikėjai. Gi jų pažintys yra plačios tarpe apielinkės ir vietinės kolonijos lietuvių, tad jų parengimai nuolatos buna pasekmingi, svečiais gausingi.

Bankieto programas.

Paprastai , kaip pas visus taip ir pas Sandariečius laike bankieto buvo trumpas programėlis, susidedantis iš kalbų. Vakaro vedėjas kuopos pirmininkas perstatė p. V. Alksnį, pastarasis gi pakvietė pasakyti keletą žodžių garbės svečią prof. Alfredą Senn'ą. Gerb. svetys tautybe yra švaicaras, iš profesijos, rodos, kalbininkas arba kalbų žinovas, tatai buvo ne tik malonu bet ir stebėtinumas, kad šis garbingas svetys kalbėjo labai gražiai lietuviškai, gražiau negu daugelis iš mus lietuviai gali kalbėti savo prigimta kalba; reikia pasakyti, kad jei nežinotume, kad prof. Alf. Senn yra svetimtautis, jokiu budu nepažintum jog jis ne lietuvis.

Nepakartosiu prof. Senn'as kalbą, noriu tik pažymėti ir kartu painformuoti Amerikos lietuvius šiek tiek apie prof. Senn'as kaipo didį lietuvių prietelių ir didžiai malonų ir lietuviams draugingą, net galima pasakyti, kad labiau atjaučiantį Lietuvai simpatingumą negu patys Amerikos lietuviai. Prof. Senn'as savo trumpoje bet turiningoje kalboje gražiai nupasakojo savo gyvenimo įspudžius Lietuvoje, gražumą Lietuvos gamtos, prijautimą Lietuvai ir lietuviams, galima sakyt, kad gerb. prof. Senn yra Lietuvos patrijotas, nes jis susirinkusiems pareiškė jog jis tarpe lietuvių jaučiasi savę lietuviu, ne vien delto jog yra vedęs lietuvaitę ir auklėja lietuvišką šeimyną, bet tuo labiau, kad jis mylįs Lietuvą. Profesoriaus kalbą svečiai sutiko su gausiu aplodismentu.

Prof. Alf. Senn daugeliu lietuvių yra žinomas iš seniau kaipo Lietuvos prietelius, lietuvių draugas, daug savo plunksna del Lietuvos labo dirbęs ir net prisidėjęs prie išgavimo iš Švaicarijos vyriausybės paskubinimą Lietuvą pripažinti de jure; Šveicarija buvo pirmutinė valstybė suteikus Lietuvai pripažinimą de jure. Vėliau, prof. Senn per 8 metus gyveno Lietuvoje ir mokytojavo Lietuvos Universitete, Kaune.

Kiti kalbėtojai.

Studentas p. Zdanis kalbėjo, jo kalba buvo trumpa, jis reiškė pasitenkinimo, kad patekęs į svetimą šalį jaučiasi tarsi Lietuvoje tarpe savo vienginčių, gerėjosi Amerikos lietuvių tautybės palaikymu ir palinkėjo ateityje neištautėti.

Iš eilės taipgi kalbėjo SLA. vice-prezidentas p. A. Mikalauskas, jis savo kalboje maždaug prisiminė SLA. reikalus, nurodė, kad ši organizacija yra vienatinė prieinama ir naudinga visiems lietuviams be skirtumo jų pažiurų. Tačiau, pastebėjęs tai, priminė kad maskviniams, komunistų partijos nariams SLA. organizacija pagaliau tapo nepageidautina ir jie nuo jos jau baigia atsitraukti delto, kad jiems nepavyko SLA. paveržti po savo politišku jungu.

Paskutiniu kalbėtoju buvo perstatytas p. V. M. Čekanauskas, L. L. Iždo K-to Pirmininkas. Pastarasis savo trumpoj kalboj nuosekliai įvertindamas susirinkimo svarbą, taipgi įžanginėje savo kalbos daly pasakęs anekdotą apie hipnotizmą, kuomi suinteresavo ir pavaišino savo klausytojus juoku, pradėjo rimtai nurodinėti svarbą panašių susirinkimų-parengimų.

Gerb. p. Čekanauskas, savo kalbą nukreipė į Lietuvos pavergtus po Lenkija kraštus, čia bent trumpoje sutraukoje pakartosiu jo kalbą. Jis sako: "Labai laimingu jaučiuosi patekęs į šį taip gražų burelį vienginčių. Antru kartu man tenka buti tarpe New Haveniečių ir pasinaudodamas proga, noriu pareikšti, kad matau didelę svarbą panašiuose susirinkimuose, nes tik per tokius susirinkimus seniau ir dabar iškyla plati iniciatyva tautinio veikimo."

Toliau jis sako: "Seniau mes turėdavome labai daug panašių susirinkimų, ypatingai 15 metų atgal kuomet lietuvių tauta siekė Lietuvos nepriklausomybės, tais laikais Amerikos lietuviai ir panašiuose susirinkimuose iškeldavo iniciatyvą tautinio judėjimo ir organizatyvių darbų. Svarstydavo tautines ir besikurinčios Lietuvos nepriklausomybės problemas ir reikalus; iš tų susirinkimų plėtėsi organizatyvis veikimas, organizacijų augimas, lietuvių spaudos Amerikoje plėtojimąsis, nustatymas lietuvių visuomenei tautinės patrijotiškos rimtos orentacijos ir įgyvendinimas idealizmo ir entuziazmo."

Pagaliaus kalbėtojas sako: "Mes Amerikos lietuviai labai daug prisidėjome prie Lietuvos nepriklausomybės išgavimo, aukomis, įvairiems tikslams Lietuvoje sukėlėm arti milijono dolerių, taipgi paskolinom Lietuvai virš milijoną dolerių; visgi tie darbai ir tikslai iškilo iš panašių susirinkimų, todel laikau panašius susirinkimus labai reikšmingais ir naudingais musų tautos gyvenime Amerikoje."

Sako Lietuva dar neturi visišką nepriklausomybę.

Gerb. p. Čekanauskas savo kalboje pabriežė, kad Lietuva dar nėra visai nepriklausoma, dar vienas jos trečdalis tebėra svetimų vergijoj. Jis sako: "Tuli lietuviai pasitenkina tuo kas yra atsiekta, mano, kad pavergti Vilnijos, Suvalkijos ir Gardino kraštai nebebus atvaduojami. Kas pasiduoda tokiai nuomenei, kas išsižada pavergtų kraštų, tam be bejo stinga tautinės nuovokos ir lietuvių tautos ir jų valstybės ateities nesupranta." Nurodęs kaip reikia už pavergtus kraštus lietuviams kovoti, kokių veikimo metodų imtis, sako: "Jei yra lietuvių kurie mano, kad musų vienginčiai nėra skriaudžiami ir nutautinami pavergtuose kraštuose, tad turiu pareikšti, kad jie labai klysta. Nurodęs lenkų elgimąsi pavergtuose kraštuose, ypatingai Vilnijoje, pareiškė: "Kol ateis tinkama proga pavergtus kraštus ir sostinę Vilnių atvaduoti, lietuviai kaip Lietuvoje taip ir čia Amerikoje privalo nenuleisti rankų, visų pareiga daryti visa tai, kad pavergtų kraštų vienginčias suteikus nė tik moralę paramą, ypatingai jų mokykloms, kurios yra vienatinėms tvirtovėms ir atsparu prieš lenkiškos kulturos bangas ir lenkų pastangas nutautinti lietuvius. Mes Vilniaus išsižadėti negalime" sako p. Čekanauskas, bet rengdamiesi ankščiau ar vėliau Vilnių ir visus lietuviškus kraštus atvaduoti, privalome dėti pastangas idant tuose kraštuose išlaikuis lietuvystę gyvą, kad kada nors atvadavus nereikėtų su žvake ieškoti lietuvių."

Pasibaigus kalboms ir valgiai bei gėrimai tapo pabaigtais. Visi svečiai dar porą valandų smagiai linksminosi, šoko, šnekučiavosi ir pagaliau pradėjo skirstytis namo. Bankietas prasidėjo apie 5 valandą vakare ir pasibaigė arti 10 val., svečiai gerame upe atsisveikinę išsiskirstė.

Garbė ir padėka priklauso vietos Sandariečiams, ypatingai Sandarietėms arba Sandariečių žmonoms kurios prirengė puikius-skanius valgius nesigailėdamos savo sunkaus darbo ir energijos.

—Reporteris.

BINGHAMTON, N. Y.

Bolševikų čyfo Pruseikos Prolekcijos ir Korupcijos

Lapkričio 19 d., Lietuvių svetainėj buvo surengta prakalbos, kurias suruošė bendrai LDSA. ir ALDLD kuopos. Oratorium buvo parsikvietę drg. L. Pruseiką. Skelbimuose pažymėjo, kad bus prakalbos su koncertu ir kalbėtojas plačiai išaiškins apie darbininkų klasos kovą ir galutiną susirėmimą su kapitalizmu. Pirmininkavo buvusi Račio ka sierka, kuri išejus ant estrados, burptelėjo porą žodžių ir vėl nutilo. Publika negalėjo suprasti, kas čia tokio nutiko, kad jos kalba taip "susištapavo". Mat vargšė kaip tik pasižiurėjo į draugą Pruseiką, tai jai taip jo pagailo, kad ji vos nevos galėjo ištarti, kad kalbėtojum bus drg. Pruseika ir kalbės apie darbininkų klasas.

Na, ir kalbėjo apie didžiųjų kompanijų trustus ir kaip jos subankrutina mažus biznius. Mat Pruseika labiau verkšliana apie mažesnius biznius, o ne darbininkų klasą, nes jis pats yra geras biznierius ir stovi smulkios buržuazijos eilėje. Jis sakė, kad kapitalistai skandina cukrų ir kavą, kad palaikius aukštas kainas.

Taipgi, jis nepamiršo ir lietuvių "buržuazijos", kurie išmetė juos iš SLA. Seimo Chicagoje. Nors jis ir prisipažino prie klaidos, bet jis sako buk kitos išeities nebuvo ir todel jie kėlę lermą. Bet Pruseika taip kalba tik del žmonių akių. Jie pamatė, kad negali užkariauti SLA., tai ir sukėlė triukšmą, kad paskiau turėtų progą, kad ir su teismo pagelbą, suardyti SLA. ir išplėšti dalį narių iš Susivienijimo. Tas jiems dalinai ir pasisekė, tačiau nei bolševikams, nei jų vadams iš to jokios naudos nėra ir jie gailisi tokio kvailo žygio. Jis, kad pakėlus vietos komunistų kiek nors upą, gyrėsi, kad visur komunistams gerai einasi. Bet čia apsisukęs vėliai prašo aukų ar kad kas pasipirktų "Vilnies" šėrų. Bet ant nelaimės niekas jų nepirko. Mat žmonės daugiau bolševikams jau nebetiki.

Publikos į virš minėtas pra kalbas susirinko vidutiniškai. Mat jie moka žmones sutrauti nors ir apgavikišku budu. Jie skelbė, kad prakalbos bus su koncertu ir todel dauguma susėjo išgirsti koncertą, bet ne kokių ten plepalų klausyti. Bet vietoj koncerto, išėjo burelis vaikų ir žargoniškai sudainavo porą dainelių, tai ir viskas. Paskiaus girdėjosi didelis nepasitenkinimas už tokį viliugingą žmonių prigavimą.

Atėjus žinioms, kad Lietuvos patrijarchas, Dr. J. Šliupas tapo nubaustas vienam mėnesiui kalėjimo ir teismo lėšas padengti, už tai, kad jis atspausdino knygute "Tikri ir Netikri Dievai". Taigi ALT. Sandaros kuopos valdyba pasitarus, paaukavo iš iždo $5.00 padengimui lėšų. Garbė Sandaros 64-tai kuopai.

SLA. 50 kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 2ra dieną, Lietuvių svetainėj. Visi nariai prašomi dalyvauti, nes bus renkama kuopos valdyba 1931 metams, taigi turime išrinkti tinkamus žmonis. Taipgi yra ir daugiau svarbių reikalų.

—Lietuvos Sunus.

Sandaros Sekretoriaus Maršrutas

A. L. T. S. Centro Sekretorius, p. Antanas Žukas, pagal Sandaros Seimo tarimą, pradeda lankyti lietuvių kolonijas rytinėse valstijose Sandaros reikalais.

Jo maršrutas yra sekantis:

Gruodžio mėn.

5 ir 6 d. — Lawrence, Mass.
7, 8, 9 ir 10 d. — Boston, Mass.
13, 14 ir 15 d. — Providence, R. I.
18 ir 19 d. — Stamford, Conn.
20, 21, 22 ir 24 d. — New Haven, Conn.
27 ir 28 d. — White Plains, N. Y.
30 ir 31 d. — Bridgeport, Conn.

Sausio mėn.

Nuo 2 iki 10 d. — Brooklyn, N. Y.
11 ir 12 d. — Newark, N.J.
13 ir 14 d. — Paterson, N. J.
15, 16 ir 17 d. — Kearney, N. J.
18 ir 19 d. — Bayone, N. J.
20, 21 ir 22 — Easton, Pa.
24, 25, 26 ir 27 d. — Philadelphia, Pa.
29, 30 ir 31 d. — Baltimore, Md.

Vasario mėn.

3, 4 ir 5 d. — Shenandoah, Pa.
6 ir 7 d. — Minersville, Pa.
8 ir 9 d. — Kingston, Pa.
10 ir 11 d. — Binghamton, N. Y.
12, 13 ir 14 d. — Scranton, Pa.
15, 16, 17, 18, 19 ir 20 d.— Wilkes Barre, Pa.
21, 22, 23 ir 24 d. —Pittston, Pa.
26, 27 ir 28 d.—Pittsburgh, Pa.

Kur tik galima, viršminėtose vietose Sandariečiai ir visi tautiškos sriovės žmonės yra prašomi surengti bile vieną iš tai kolonijai paskirtų dienų viešas prakalbas, arba bent stengtis sušaukti kaip galima didesnį susirinkimą iš gerų lietuvių, kur butų galima plačiai pakalbėti apie veikimą ateityje musų organizacijose ir abelnai tautiškoj dirvoj.

Del tolesnių informacijų rašykit Sandaros Centrui.

A. L. T. S. Cent. Valdyba.

Labai didelės! Labai pigios! Labai gražios!

Kalėdoms Dovanos

Negali buti gražesnės ir malonesnės Kalėdinės dovanos už gražią ir naudingą knygą. Ypatingoji dailioji literatura labai tinka Kalėdų Dovanoms. Štai musų pasiulymas (tik ką gautos iš Lietuvos knygos):

BAJORŲ GUŠTA

Romanas, parašytas talentingo rašytojo. Kas nori meilės intrygas sužinoti, perskaitykite šį romaną. Puslapių 155, kaina 75c.

MANO MAŽASIS TROTTAS

Francuzų literaturos akademijos vainikuotas romanas. Pilniausį francuzų tautos romantiškumą rasite šioj knygoj. Pusl 144, kaina 75c.

TRYS ŠIRDYS

Jack Londono romanas. Apie rašytojo kurinius žino visas pasaulis. Apysaka dviejuose tomuose — 390 puslapių. Kaina $1.50.

GYVENIMO DUMBLE

Garsusis S. E. Vitaičio romanas—apysaka. Realio Amerikos lietuvių gyvenimo aprašymas supintam žavėjančiam romane. Juo toliau skaitai šią apysaką, juo labiau nori skaityti. Ypatingai moterų mėgiama knyga. Puslapių 364, kaina $2.00.

Visos šios penkios knygos sudaro 1,053 puslapius ir reguliarė jų kaina yra $5.00. Bet trumpam laikui, tik iki Kalėdų galite gauti visas šias knygas tik už $3.00, su musų apmokamu prisiuntimu.

GYVENIMO DUMBLE apysakos turime jau visai nedaug ir neužilgo nebus galima jos gauti nei už kelis dolerius vieną egzempliorių. Kurie norėtų šią visame lietuviškame pasauly pagarsėjusią apysaką įsigyti, tai prieš Kalėdų šventes galite nusipirkti popiero apdarais, dviejų dolerių vertės knygą tik už $1.25 su prisiuntimu.

Užsakymus su pinigais siųskite šiuo adresu:

PARAMA

307 W. 30th Street, New York City.

BRONIS KONTRIM

Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace.
120 Marine Road, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2483 — W.

Tel. S. B. 1654 W

DR. R. CHERNIAK

Dentistas

Visas darbas garantuotas už prieinamiausią kainą
392 BROADWAY
Tarp E ir F st. S. Boston, Mass.
Valandos nuo 9:30 ryto iki 9 vak.

NADAS RASTENIS

ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calvelrt 5896

Old Country Club Brewery

P. BAUMILA, Sav.
Išdirbu visokios rušies toniką ir pristatau į visokius parengimus. Taipgi ant pareikalavimo pristatau ir į kitus miestus.
118 Bay State Road
Telephone 23968
METHUEN, MASS.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė

90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vincas Česna, dabar parduoda visą tavorą atskirai. Nori išparduoti viską kuogreičiausia. Prieinamos kainos.

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų.
Reikale kreipkitės:
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

M. CIVINSKAS
Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuvėm ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

Ofiso Tel. Park 3491
ADVOKATAI
BARKUS IR ABODEELY
725 SLATER BUILDING
Worcester, Mass.
IGNAS J. BARKUS
101 Sterling st. Maple 4964.
MICHAEL N. ABODEELY
71 Suffolk St. Ceder 6771

Tel. Park 2240-4274-4381
PETER BROTHERS
COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

National Ice Cream Co.

Darydami kokius parengimus reikalaukite musų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.
P. A. DĖDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS
Telefonas: Park 7984

Telefonas South Boston 1058
BAY VIEW MOTOR SERVICE
Peter Trečiokas ir Juozas Kapočiunas Savininkai.
Studebaker — Erskine
Sales Room, 549 East Broadway
Servce Station, 1 Hamlin St. and Eighth St.
SOUTH BOSTON, MASS.

Garadžiaus Telefonas So. Boston 0777
Stubos Telefonas So. Boston 1463-J
PARKWAY AUTO SERVICE
SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS
Parduodam naujus Studebaker'us ir Erskine'us. Taipgi taisome visokios išdirbystės automobilius. Parduodame Gulf ir Sinclair gazoliną. Parvežam nuo kelio sugadintus automobilius, teikdami geriausį patarnavimą už prieinamiausią kainą. Visuomet kreipkitės pas mus o busit užganėdinti.
415 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
SUTEIKIA GERIAUSĮ PASKUTINĮ PATARNAVIMĄ
Už pilną pagrabą galima apsieiti su $80 ir augščiau už didelius. O už vaikus nuo $20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai.
OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS:
258 Broadway So. Boston, Mass.
Telephone So. Boston 4486

CHICAGOJE

PRIEŠ PROHIBICIJĄ

Kongresmano Wm. E. Hull Prakalba pasakyta Republikonų Nacionalio Komiteto grupei Union League Kliube, Chicago, Illinois.

Balsuotojai neabejotinai parodė, kad jie stovi prieš prohibiciją.

Congressman William E. Hull

Mano nuomonė yra, kad 18 Pataisymas turi buti atšauktas ir Volstead įstatymas tuojaus pakeistas, kad žmonės galėtų gauti alų be jokių taksų ar kitokių mokesčių valdžiai. Tegul jis buna visur parduodamas be jokių aprubežiavimų. Yra suprantama, kad pavienių valstijų uždėti aprubežiavimai nebus liečiami.

Distiliacija 60,000,000 galionų alkoholio turėtų buti įstatymo keliu autorizuota, ir valdžia priverstina daryti kontraktus šiam kiekiui dektinės su 10 centų nuo galiono už darbio distiliatoriui. Ši dektinė turėtų buti parduodama aptiekoriui nebrangiau kaip 85 centai už puskvortą. Teismo keliu buti įvykinta sistema, kuri leistų gydytojams išduoti leidimus pirkti dektinę gydymo reikalams po $1. už puskvortę.

Balsuojant už tokius įstatymus, Jųs privesit žmones prie blavybės, panaikinsite butlegerius ir duosite žmonėms dektinės gydymo reikalams — 100 nuošimčių švarumo — prieinama kaina. Žiaurus Jones 5 ir 10 metų įstatymas turėtų taipgi buti atšauktas. Tas įstatymas nėra sulaikęs neteisėtą svaiginančių gėrimų distiliaciją ar pardavimą ir yra didelė sukenybė žmonėms nesusipažinusiems su teisėmis. Jis nėra nieko gero atlikęs. Vienuolikos metų prohibicijos beabejonės yra įtikinę visus piliečius, kaip prohbicijos priešus, taip ir šalininkus, jog pakeitisas to įstatymo yra reikalingas, kad vėl privedus žmones prie gerbimo teisių ir tvarkos.

Gauti užtektinai balsų Senate ar žemesniame bute, kad atšaukus ar pakeitus šiuos žiaurius įstatymus bus sunkus darbas, bet per atsargias šių opiniją galų gale suksis link pakeitimo. Aš noriu persergėt tuos, kurie stovi už prohibicijos visišką panaikinimą, kad nors žmonių opiniją yra linkui pakeitimo, radikališkas žinksnis iš jų pusės pakeistų žmonių nuomonę net prieš prohibicijos įstatymų pakeitimą. Tad butų išmintingiausia, kad prohibicijos šalininkai Senate ir Kongrese balsuotų už prohibicijos pakeitą ar panaikinimą, todel, kad dabartinis niekinimas įstatymų neneša jokios naudos.

Bile naujas įstatymas turi buti tokios formos, kad patsai įtikins žmones, kad pagerins dabartines blogas aplinkybes. Aautorizuoti darymą alaus su 3 nuošimčų alkoholio, kuris nesvaigins, ir leisti visiems jį parduoti kaip yra parduodama kiti nesvaiginami gėrimai, kad išvengus karčiamų. Tokis žinksnis panaikins tas blogas priežastis, kurios tiek blogo atnešė šiai valstybei.

LIETUVIŲ VALANDA

Dainų ir muzikos, duodama kas nedėldienį iš stoties WCFL, 970 kiloc. nuo 1 iki 2 val. po pietų. Dabar, kada eina dainininkų kontestas ir kada Budriko orkestra taip gražiai groja lietuvių melodijas, laikraščio reporteris įlindo pamatyti taipgi kalbant Lietuvos Konsului p. A. Kalvaitį ir sužinoti kas tie tokie kontestantai yra, kad taip gražiai per radio dainuoja. Reporteris pasislėpęs pro mažą skilutę matė kas dainavo, kas kalbėjo ir kaip orkestra griežė ir dabar praneša visiems, kad tai buvo labai smagu matyti, bet tiktai reporteris šį sykį apsivylė: kontestantus, kad ir matė, bet jų vardų tai nenugirdo, o vien tik jų numerius. "Vai verčia, laužo" dainavo numeris 42, gražus tenoras. No. 49 — "Aš išsivilkčiau čigono rubą" gražus duetas. "Skriskit" dainavo No. 33 soprano, labai gražiai. Taipgi No. 35 soprano gražiai sudainavo "Stasys." Reporteris turi viltį, kad kiekvienas kontestantas laimės gražią dovaną Kalba p. Kalvaičio buvo labai įspudinga, kurią girdėjo tokis didelis skaitlius lietuvių; 50 tukstančių. Pamatysime toliau ketverge nuo 7 iki 8 val. vakare iš stoties WHFL, 1420 kiloc. —**Girdėjęs.**

KIEK KURIOJ ŠALY BEDARBIŲ

Tautų Sąjungos surinktomis žiniomis bedarbė apėmė visas pasaulio šalis. Daugiausia nuo jos nukenčia Vokietija; mažiausia Prancuzija.

Šalis	Bedarbių
Austrija	158,000
Belgija	64,000
Canada	20,000
Chekoslovakija	37,000
Danija	25,000
Finlandija	4,000
Prancuzija	1,000
Vokietija	3,184,000
Anglija	2,100,000
Vengrija	20,000
Italija	400,000
Holandija	25,000
Norvegija	20,000
Lenkija	240,000
Rumunija	23,000
Švedija	26,000
Suv. Valsthijos	4,000,000
Jugoslavija	7,000

Prancuzijoj mažiausia bedarbių todel, kad visi liuosi darbininkai išsiunčiami į pasienius įvairiems karo darbams.

SUGRĮŽO AMERIKON

Laivu "AMERICA", 22 d. lapkričio sugrįžo žinomas dainininkas p. Vyčas, išbuvęs Italijoj apie 3 metus ir kelis mėnesius Lietuvoje. P. Vyčas visą laiką mokinosi Amerikoj, pastaru laiku praktikavo per 3 metus Italijoj.

Dabar grįžo Amerikon pilnas energijos stoti vėl į darbą. P. Vyčas dar šią žiemą mano aplankyti nekurias lietuvių kolonijas Amerikoje su koncertais.

Kartu su p. Vyčiu keliavo keletas jaunuolių Amerikoje gimusių. Nors oras pasitaikė blogas, bet p. Vyčas sugebėjo visus letuvius sugrupuoti ir užinteresuot lietuviškomis dainelėmis. Net kitataučiai laukdavo, kada p.Vyčas, su keliais kitais lietuviais uždainuos lietuviškai.

Visi keleiviai p. Vyčiui linkosi labai dėkingi.

—**Keleivis.**

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE

Sekanti lietuviai pasažieriai atvyko per Klaipėdą, Scandinavian-American Linija, laivu "Oscar II", lapkričio 18, 1930:

Anielė Andresiunienė — Boston, Mass.

Povilas Pruskauskas—Pittsburgh, Pa.

Ona Pientise—Chicago, Ill.

Pranas Svirskis — Waterbury, Conn.

Juozas Vaidyla — Chicago, Ill.

Jonas Zyniger—Canada via Halifax.

Reporter **J. S.**

PRANEŠIMAS

Lietuvių Moterų Draugija "Apšvieta" priešmetinį susirinkimą laikis antradienį, gruodžio 2 d., 7:30 v. vakare, Sandaros svet., 3236 So. Halsted St., kuriame bus renkama 1931 metams Draugijos valdyba.

Visos narės susirinkite laiku. —**Sekretorė.**

KIŠASI NE Į SAVO REIKALUS

Nežinau kodel po SLA. seimo "Naujienos" ir "Keleivis" pradeda nerimauti. Skaitant "Naujienas" kyla mintys ar tik socialistai nesirengė užkariauti Susivienijimą. Jau po kelius kartus savaitėje skaitome ilgiausias špaltas, kad Susivienijime reikia tas ir tas padaryti. Reikia imti domėn ypač tą faktą, kad "Naujienos" ir "Keleivis" duoda visą kreditą dabartiniam iždininkui už sutvarkymą Susivienijimo. Atrodo daugiau kaip juokai. Susivienijimas budamas seniausia organizacija lietuvių tarpe, ir turėdamas istorišką praeitį nėra vienų metų bei vienos ypatos nuopelnas. Tai nuopelnas gerų lietuvių tėvynainių, kuriems rupi lietuvybė, o turint tokią organizaciją kaip SLA. parodo, kad lietuvių organizatyvis darbas nebuvo be pamato. Musų liaudis išaugino šią organizaciją ir kiek partinių srovių pergalėjo, kaip katalikus, socialistus ir komunistus. Tai tegul "N." ir "K." perdaug nesikiša į SLA. reikalus.

Tokie išsireiškimai kaip reikia vortinklius iš Centro pralinti yra negražus išsitarimas. Ir kaltint prezidentą S. Gegužį už Jurgeliutės prasižengimus butų netikslu. Gal tilps komisijų raportai bei komisijų suvažiavimo protokolas, kas beabejo, turėtų tilpti organe, tuomet patys Susivienijimo nariai galėtų išvadas daryti. Ant kiek girdėjau iš komisijos narių, tai Gegužis yra kartu apkaltintas vien delto, kad išgelbėjus tikrus prasikaltėlius. Jeigu yra kaltinamas prezidentas tai arčiau sekretoriaus stovi iždininkas Gugis, ir tegul nemano "Naujienos" arba "Keleivis", kad šis dalykas yra galutinai išspręstas. Jeigu pora komisijos narių tiksliai apkaltino prezidentą Gegužį, tai laikas parodys juodą ant balto ant kiek musų prezidentas yra Devenio reikale prasikaltęs.

Dažnas už savo kalba. Ne bereikalo yra sakoma, "kas veža tam ir krauna." Už prezidentą Gegužį nereikia kaltinti. Jo darbai už jį kalba. Prezidentas Gegužis lanko kiekvieną kuopos susirinkimą, visuomet dalyvauja apskričio suvažiavimuose, kiek prakalbų yra del Susivienijimo pasakęs ir ne tai kad jis vienas ima dalyvumą, bet kartu dalyvauja ir jo visa šeima, tad už jo visą pasidarbavimą nori jį surasti kaltu už kitų nuodėmes. Jeigu komisijos nariai negali surasti kas yra tikras kaltininkas, tai pamatysime ar neatsiras iš kur koks kitas budas, kad faktinai viską įrodžius. O gal prezidentas pats galėtų per organą kokį nors pareiškimą padaryti tame reikale..

Nes to viso reikalo ištyrimas Susivienijimui daug kainavo ir pašalinės kalbos erzina narius. Turime organą "Tėvynę" tad per ją turėtų visi Susivienijimo reikalai ir viskas kas liečia Susivienijimą butų svarstomi.

Kas link iškėlimo Devenio-Ažunario reikalo seime, tai nuopelnas yra waterburiečių, su Tareila ir Žemantausku prieky, o ne Gugio kaip "Naujienos rašo. Jeigu ne waterburiečiai tai ir šiandien niekas nebutų žinoję, o iždininkas užėmė vietą metais pirm seimo. Bet tylėjo. —**Veversėlis.**

BOSTON, MASS.

Forumų prakalbos ir koncertai.

Bostonas žymus netik universitetais, institutais, muzėjais, knygynais ir laikraščiais, bet žymus ir forumais. Amerikos bei Bostono forumai ir Lietuvos liaudies universitetai yra vienodos prasės. Paskaitos, ant paklausimo atsakymai ir koncertas.

Ford Hall Foruma gyvuoja 22 metai. The Old South Foruma gyvuoja 16 metai. Old South Forumo vieši susirinkimai atsibuna nedėldieniais, kaip 3 val. po pietų. Publikos atsilanko apie 9—12 šimtų asmenų. Ford Hall Forume nedėldienio vakarais, kaip 7 val. Publikos atsilanko apie 10—15 šimtų. Forumos pilnų narių turi daugiau kaip vieną tukstantį. Nariu yra ir "Sandaros" korespondentas. Nario metinė mokestis 3 doleriai už pilnąją narystės kortą-bilietą. Turtingi priaukauja tukstančius dolerių. Taigi pinigų atmokėti lektoriams ir muzikams ar dainininkams užtenka.

Ford Hall Forumą atidarė 19 d. spalio. Pirmuoju lektorium buvo Francijos filosofas, autorius ir kun. Ernest Dimnet. Kalbėjo temoje "The art of thinking" — "Dailę iš Manymo". Antru lektorium buvo Anglijos generolas F. P. Crozieris. Jis kalbėjo link taikos ar karės. Trečiu lektorium buvo žymus pasaulynis mokslinčius, King kolegijos (Anglijoj), profesorius, žymus biologas, autorius Julian Huxley. Jo tema buvo "Does science leave any room for God"— "Ar mokslas turi vietą Dievui." Ketvirtu lektorium buvo Harvardo universiteto ekonomijos mokslų prof., žymus ekonomijos mokslo knygų autorius Dr. Thomas Nixon Corver (pastarasai lektorius buna 28 metai Harvardo universitet ekonomijos katedros profesorium ir 1908 m. šio forumo įkurime buvo pirmuoju lektorium). Prof. Corver kalbėjo apie nėgrų lygybę socialę etiką link negrų draugijinės lygybės. Šalimai jo dar kalbėjo negrų filosofas, mokslinčius Dr. W. E. B. DuBois.

Taigi Bostono Forumai ir Lietuvių Liaudies Universitetai yra naujoviniai apšvietos įrankiai link šviesos ir tiesos.

WATERBURY, CONN.

Užuojauta Dr. J. Šliupui

SLA. 11 kp. laikytame savo mėnesiniame susirinkime lapkričio 6 d. atkreipė domės į spaudoj pasirodžiusią žinią, kad už knygą "Tikri ir netikri šventieji" Lietuvos valdžia nuteisė musų seną aušrininką Dr. Jona Šliupą kalėti, nors minėta knygutė čia Amerikoj buvo išleista keletą kartų ir niekas Dr. J. Šliupo nepersekiojo už tokius raštus demokratiškoj šaly.

Tais mes SLA. 11 kp. nariai griežtai protestuojam už tokį Lietuvos valdžios pasielgimą. Dabar mes SLA. 11 kp. nariai siunčiam giliausią užuojautą Dr. Jonui Šliupui ir linkime jam ir toliau darbuotis apšvietos srity.

Komisija

P. Matiečius,
A. Nainis,
T. Matas.

Kunigus už agitaciją traukia teisman

Nesenai vyriausybė davė visų aukštesniųjų mokyklų direktoriams įsakymą uždaryti visas moksleivių organizacijas (kuopeles). Tarp kitų uždrausta veikti ir ateitininkams. Įpykę už tai kunigai daugely bažnyčių pasakė labai karštus pamokslus, nukreiptus prieš valdžią. Dabar prokuratura (valstybės gynėjas) visus tuos kunigus traukia tieson.

Reikalauja sustabdyti imigraciją iš Europos

WASHINGTON, D. C., lapkričio 24. — Nekurie politikieriai reikalauja, kad imigracija iš Europos ir kitų kraštų butų visai sustabdyta, motyvuodami savo reikalavimą tuo, kad visiškas imigracijos sustabdymas sumažintų nedarbą Jungtinėse Valstijose.

Pennsylvanijos senatorius David A. Reed ketina pasiulyti rezoliuciją, kad imigracija butų visai sustabdyta bent dviems metams.

Majestic's ELECTRIC

Budriko Didelis Pirkimas

Padaro galimu parduoti Radios daug pigiau kaip kitur ir jųs pirkdami iš Budriko krautuvės prisidėdate prie leidimo ir platinimo Lietuvių Dailės per orą, nes J. Budrikas leidžia du sykiu į savaitę per orą dainas, kur klausosi 50 tukstančių Lietuvių ir 4 milijonai Amerikonų.

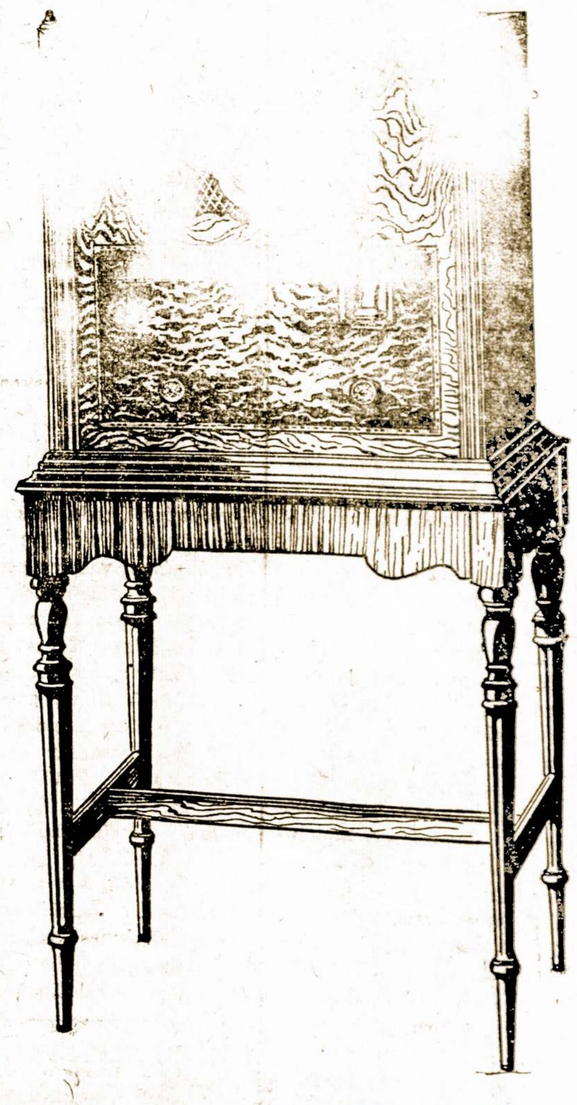

Majestic Radios

NAUJI 1931 M. MODELIAI

Kainos nuo $112.50 ir aukščiaus

Nauji Majestic Elektrikiniai Šaldytuvai (Refrigerators) žemos kainos ir pilnas pasirinkimas. Nereikia ledo—visados šaltai užlaiko maistą cielybėje. Model 150 kaina **$195.00**

Perkant Majestic Radio pas Budriką jųs gaunate didelę nuolaidą mainant ant jusų Phonografo ar Radios.

Jos. F. BUDRIK, Inc.

3417 So. Halsted St.

Chicagoje

SLA. 208 KP. JUBILĖJINIS BANKIETAS

Puošniam vidurmiesčio kliube svečiai linksmai minėmjo sukaktuves.

Buvo smagu dalyvauti šiame bankete pereitame sekmadieny Steuben Kliube. Aplinkybės taip skirtingos nuo paprastų; žmonių išveizda, kalbos ir apsiėjimas daug kitoniškesnės už kasdienes ir keleta praleistų ten valandų apsimokėjo keleriopai.

Kaip paprastai, susirinko parinktoji publika, nuolatiniai rėmėjai kiekvieno prakilnesnio žingsnio. Jų buvo apie pusantro šimto. Tikslas — penkiolikos metų sukaktuvės SLA. 208 kp. Prie kalbėtojų stalo susėdo apart savų kuopos veikėjų dar keliolika taip sakant garbės svečių — Lietuvos konsulas p. Kalvaitis, adv. Bradchulis, Dr. Graičiunas, adv. Gugis, Dr. Zimontas ir kiti.

Banketo vedėja buvo p-lė L. Gaižaitė, dabartinė kuopos pirmininkė. Ji ne tiek pati kalbėjo kiek ragino kitus. Reikia pasakyti, jog kalbėtojai buvo truputi vienpusiški — per daug gyrė moteris. Nieko nuostabaus, kad Dr. Šliakienė faktais įrodynėjo jog moterys stovi aukščiau už vyrus ir joms priklauso ateitis. Bet pono Kalvaičio pasakymas, jog mes esam tik moteriški vyrai, nelyginamai kaip koks pridečkas, sukėlė tylaus protesto ne vienoj vyriškos lyties ypatoj. Kaip girdėjau, tuo reikalu bus dar išneštos rezoliucijos. "Neužgaunančią" kalbą sakė p. Zimontienė, kuri nedarė skirtumo tarp dviejų lyčių ir kreditą dalino pusiau — "fifty-fifty."

Dainininkės, žinoma, buvo neitrališkos. Poni Pieržinskienė ir p-lė Vilkiutė sukėlė daug upo ir pasigėrėjimo. Ypač plojo joms vyrai.

Užsibaigus programai buvo šokiai lietuviški ir angliški. Visiem kas tik turėjo noro galėjo šokti iki nakties vėlumos.

Atrodo, jog ši 208 kp. yra veikliausia iš visų. Ji turi daugiausia parengimų ir sutraukia gražiausios publikos. Kaip jos tą atlieka sunkoka atspėti. Tą vakarą man atėjo į galvą organizuoti vienų vyrų SLA. kuopą. Gal tuomet ir musų parengimai butų taip pat pasekmingi.

O tuom tarpu tegul gyvuoja ir auga SLA. 208 kuopa.

—Buvęs.

Sandaros Koncertas

Sandariečiai Apvaikščios 13 m. Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktuves.

Sandaros koncerto ir 13 metų Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktuvių minėjimo rengimo komisija turėjo savo posėdį, kuriame tapo patvarkytas darbas bei pasidalintas pareigomis sekančiai:

Pirm.— B. Digris, rašt.—J. Puida, ižd.— K. Vilkas, narial—O. Firantienė, F. Platkauskas, St. Grišius, M. Šilius ir M. Vaidyla.

Sub-komisijos.

Spaudos Komisija:
M. Vaidyla, Al. Micevičius ir B. Digris.
Programo Komisija:
F. Platkauskas, Al. Micevičius, Gaižaitė, K. Katkevičienė ir St. Grišius.
Platinimui Tiketų Komisija:
J. Puida, J. Vaišvila, D. Pivaronas, p. M. Micevičienė ir p. S. Šolienė.
Užkandžių Komisija:
Ponia J. Zimontienė, ponia O. Firantienė ir p-lė Viščiuliutė.
Platinimo Skelbimų Komisija:
BRIDGEPORT,— M. Šilius, A. Vaičaitis ir K. Vilkas.
BRIGHTON PARK, — J. Puida, p. Stankus ir Ant. Brijunas.
TOWN OF LAKE,— p. Raila, p. Kolalis ir p. Vaišvila.
MARQUETTE PARK,— p. Brown, p. Rakauskas ir Alf. Brijunas.
18-TOS GATVĖS,— p. Tamkevičius, p. Janušaitis ir V. F. Andriulis.
SO. ENGLEWOOD,— B. Janulis, J. Bardauskas ir ponia M. Barisas.
SO. CHICAGO, — A. Rantauskas ir J. Trijonis.
BURNSIDE, — B. Barniškis.
ROSELAND, — J. Pocius.

Taipgi reikalui prisiėjus, Kom. ar sub-kom. kuoptuos ir kitus numatomus asmenis prie šio taip didelio ir svarbaus darbo.

Taigi matant tokį didelį bu ėį geriausių musų veikėjų, jau netenka abejoti apie pasekmes businčio Sandaros koncerto, kuriame bus drauge ir apvaikščiojama 13 metų Lietuvos Nepriklausomybės. Valio, Sandariečiai!

Kadangi Vasario 16ta pripuola pirmadieny, tai apvaiščiojimo iškilmės-koncertas įvyksta nedėlioj, Vasario 15ta, Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St., pradžia lygiai 7:30 val. vakare. Ruoškimės visi dalyvauti.

—Rep.

PRANEŠIMAS

Gerbiamieji Sandariečiai!

Baigiantis vasarai, su ja baigias ir visoki vasaros parengimai. Kad linksmai tuos nesmagius rudens vakarus praleisti, Sandaros 25-ta kuopa rengia linksmą "Bunco Party", kuri įvyks 7 dieną gruodžia, 4 val. po pietų, Sandars svet., 3236 S. Halsted St. Rengėjai norėdami visus ir visas patenkinti sudarė gana įdomų programą. Už 50c. bus galima palošti kauliukais, pašokti ir dar priedo pavalgyti skanios vakarienės. Taigi komitetas kviečia visus ir visas atsilankyti ir smagiai laiką praleisti.

Su pagarba, **Komitetas.**

Prof. Alfred Senn, Lietuvos draugas, bus Chicagoj

P-no J. Elias akvietimu apsistos Hamilton Kliube.

Šiame pirmadieny, Chicagon apsilankys prof. Yale universiteto Dr. A. Senn ir pasitars su vietiniais veikėjais.

P-as J. Elias, Universal State Banko prezidentas pasižadėjo priimti jį kaipo savo svečią, o Dr. A. Zimontas bus tarpininkas tarp jo ir vietos lietuvių.

Prof. A. Senn skaitė lekcijas Lietuvos universitete per 8 metus. Jis sulig gimimo yra šveicaras, bet kaipo mokslinin kas visam mokslo pasaulyje. Pradžioje gruodžio mėn. jis skaitys lekcijas Wisconsino universitete.

Visiem Chicagos lietuviam bus smagu susitikti su tokiu žymiu mokslo vyru. —Rep.

Apiplėšė Peoples Furniture Krautuvę

Besiartinant Kalėdom Chicagos plėšikai ėmė plačiai veikti. Antradienio vakare, lapkr. 25 dieną du apginkluoti vyrai įsiveržė į Peoples Furniturė krautuvę 63rd ir Maplewood gt. Vienas jų pasigavo sargą, o kitas . Shemaitį ir abu juos įvarė į ofisą, kur viena moteriškė mokėjo p. Nakrošiui pinigus. Visus šiuos keturius suvarė į "safe" ir iškratė jų kišėnius. P-as Nakrošis neteko $30.00, janitorius — $4.60 ir Shemaitis — $21.00. Vėliau plėšikai apvalė "safe" ir rado joj $836.07. Pasigriebę pinigus jie išbėgo, įsakydami niekam nejudėti.

Plėšikai atrodo gana patyrę ir nejauni. Vienas jų apie 35 metų, o kito veidas buvo paslėptas. —Rep. Pipka.

ŠOKIŲ VAKARAS

Lietuvių Moterų Draugija "Apšvieta" rengia šokių vakarą su pamarginimu, lapkr. 29 d., 1930, Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St., šokių pradžia 7:30 val. vakare, įžanga 50c ypatai.

Rengėjos deda pastangų, kad šis vakaras butų vienas iš įdomausių ir todel visi atsilankiusieji tikrai busite užganėdinti, nes susitiksite draugus ir drauges su kuriais maloniai pasikalbėsite ir linksmai pasišoksite prie geros muzikos.

Nepamirškite šeštadienio, lapkričio 29 dienos! —A-tė.

Laiškas iš Paryžiaus

Kaip kituose kraštuose, taip ir čia, Paryžiuje, begyvenant visko pasitaiko. Taip šita vasara buvo labai lietinga ir karščių veik suvisai nebuvo. Kas trečią dieną bent nelydavo karščiuose, kas antrą dieną vėsesniose dienose; o dabar rudenyje tai net po keletą kartų į dieną nulijau. Bet didelių lietų, audrų, nei potvinių nebuvo; taip sau visuomet apsiniaukusiai praėjo...

Delto Paryžiaus žaliumynai — medžiai visą vasarą išžaliavo, kuomet karštose vasarose nudžiusta veik iš pavasario. Palyginamai — kaštanai, tie net po tris kartus į vieną vasarą sužaliuoja ir vis nudžiųsta. Tik nuošaliose vietose — miškuose medžiai išsilaiko savame normališkame stovyje. Bet dabar prie tokio pasiutusiai didelio skaičiaus mašinų — automobilių, kurie savais dumais ir gazais visą orą užnuodina. Medžiai labai nyksta — išdžiusta, ir jauni persodinti nebeprigija. Ir tenka matyti labai įstabių dalykų: taip vieną vasarą matai didelį ir gražų medį, puikiausiai žaliuojant, o jau kitą vasarą belieka sausas kaip baslys, net ir žievė tuojaus nusilupa ir nubyra...

Tokie prajovai su gamta pasitaiko ant šios kapitalizmo gadynės, o su žmonėmis yra daug baisesnių dalykų. Bet šitos baisenybės tenka daugumoje išbandyti pačiam buržuazėniam — kapitalistiniam kailiui. Dar tik visai nesenai vienas Anglijos "Cepelinas" čia prie Paryžiaus sudegė su 54 aukštomis asabomis; o jau tų susikulimų su automobiliais, tai kas dieną šimtais skaitliuoja ir pažymėtinai didžiai baisių.

Visa kitkas Paryžiuje eina geriausiais smokais. Miestą didina ir gražina a... gert ir valgyt, kiek kas tik geidžia. Tai tikras rojus ant žemės, tik aniuolaičių nevisiems pritenka, arba kiti jų turi perdaug, ir dar kaip kuomet del jų susipeša, lyginai žvirbliai...

—Antanėlis.

RADIO VALANDA

Kaip paprastai, taip ir pereitą pirmadienio vakarą teko išgirsti lietuvišką programą per Radio, kuris yra teikiamas rupesniu vienos didžiausios lietuvių rakandų krautuvės, Peoples Furniture Kompanijos. Programas buvo labai puikus ir yra begalo malonu klausytis.

Taipgi teko sužinoti, kad sekantį pirmadienio vakarą taip pat bus puikus programas iš stoties WHFC. nuo 7 iki 8 val. vakare. Taigi turintieji radijus, nepamirškit užsukti ant virš paminėtos stoties.

—Rep.

Žiurėk! Skaityk! Įsitemyk!

NETIKĖTAS BARGENAS

Pigiai parsiduoda gerai įrengtas Restaurantas ir 15 išfornišiuotų kambarių. Kadangi randasi arti prie dirbtuvų centro, tad ir biznis geras. Priežastis pardavimo—turių apleisti Chicagą.

ATSIŠAUKITE

2113 So. Halsted St., Chicago Ill.

Krautuvė Pardavimui

Taipgi tinkama mažom išdirbystėm. Gyvenami kambariai užpakalyj. Prieinama nuoma. Kreipkitės adresu.

2918 South Canal Street

Phone Boulevard 2035
"Sveikinkit su Gėlėmis"
Urba Flower Shoppe
Skintos Gėlės, Augalai, Vestuvėms Bukietai.
Specializuojame Laidotuvėms Gėlėmis.
3324 So. Auburn Ave.

LOVEIKIS
Kvietkininkas
NUSKINTOS KVIETKOS
Pristatome į visas miesto dalis Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams Vainikai.
3316 S. Halsted St., Chicago
Phone Boulevard 7314

Tel. Yards 1829
DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 West 35th St.
kampas Halsted St.
Valandos nuo 10—4, nuo 6 iki 8
Nedėliomis nuo 10 iki 12.

Phone Yards 5423
J. W. ZACHAREWICZ
Real Estate, Insurance and Loans
903 West 33rd Street
CHICAGO, ILL.

Universal Restaurant
Skanus Valgymai
Kepta Vištiena
750 W. 31st St.
Netoli Halsted Street
A. A. NORKUS Sav.

GRABORIAI

J. PAWLOWICZ, A. L. J. F. RADŽIUS
Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoje

Laidotuvėse patarnauja geriausia, ir pigiau negu kiti: todel kad jis priklauso prie grabų išdirbystės.
Ofisas: **668 West 18th Street,**
Telephone Canal 6174
Skyrius: **3238 So. Halsted St.,**
Telephone Victory 4088

Simpatiškas — Mandagus — Geresnis už kitų Patarnavimas
J F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDĖJAI
Didysis Ofisas
4605-07 S. Hermitage Ave.
Tel. Yards 1741 ir 1742
SKYRIUS
4447 South Fairfield Avenue
Tel. Lafayette 0727
SKYRIUS
1410 S. 49th Ct., Cicero, Ill.
Tel. Cicero 3794
SKYRIUS
3201 Auburn Avenue
Tel. Boulevard 3201

Tel Yards 1138
Stanley P. Mažeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av. Chicago

Phone Boulevard 5203
I. J. ZOLP
Graborius
Privatiškas Ambulansas.
Automobilių patarnavimas visokiuose reikaluose dieną ir naktį
1646 West 46th Street
Chicago, Ill.

Tel. Commodore 1270
W. ADAMOVIČIA
LIETUVIS GRABORIUS
Pirmos Klasės Balsamuotojas ir Pigiausias Graborius visoj Chicagoj.
Patarnauja dieną ir naktį.

S. D. LACHAVICZ
LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Patarnauju laidotuvėse kuopigiausiai. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.
2314 West 23rd Place
Tel. Roosevelt 2515 ir 2516
SKYRIUS:
1439 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Telephone Cicero 5927

J. LULEVIČIUS
Graborius ir Balsamuotojas
3103 So. Halsted St. Chicago
Telephone Victory 1115

Patarnauju laidotuvėse visose miesto dalyse. Moderniška koplyčia veltui.

ADVOKATAI

A. A. ŠLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiesty
Room 1502
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 West Washington Street
Corner Washington and Clark Sts.
Ofiso Tel. Central 2978
Namų Tel. Hyde Park 3395

Phone Franklin 2460
LEONAS S. MIKELONIS
ADVOKATAS
10 South LaSalle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 South Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

ADVOKATAI

K. GUGIS
ADVOKATAS
MIESTO OFISAS
127 N. Dearborn St., Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
GYVENIMO VIETA
3323 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 1310
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

JOSEPH J. GRISH
ADVOKATAS
4631 So. Ashland Ave. 2nd fl.
Telef. Boulevard 2800
Residencija
6515 So. Rockwell Street
Telef. Republic 9723

John Kuchinskas
LIETUVIS ADVOKATAS
2221 West 22nd Street
Arti Leavitt Street
Telefonas Canal 2552
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare,
Seredoj ir Pėtnyčioj nuo 9 iki 6 vak.

A. A. OLIS
ADVOKATAS
11 So. LaSalle St., Room 2001
Telephone Randolph 0331—0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 v. vak. apart Panedėlio ir Pėtnyčios

DAKTARAI

Dr. J. J. Kowarskis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 West 63rd St., Suite 3.
Phone Prospect 1028
Rez. 2359 So. Leavitt Street
Phone Canal 2330
Ofiso val.: 2 iki 4 ir 7 iki 9.
Nedėliomis pagal sutartį

A. L. Davidonis, M.D.
4910 S. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandai ryte;
nuo 6 iki 8 valandai vakare
apart šventadienio ir ketvirtadienio.

DR. J. A. PAUKŠTYS
DENTISTAS—X-RAY
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakaro
Nedėliomis pagal sutartį.
Telefonai:
Ofiso—Lafayette 5820
Namų—Grovehill 2940
4193 Archer Ave. Chicago, Ill.

Phone Hemlock 2061
DR. JOSEPH KELLA
DENTISTAS
Gas Extraction
Valandos: 9 ryto iki 9 v. vakaro
Nedėliomis nuo 9 iki 12 val.
6558 So. Western Ave.

Office Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
LIETUVIS DENTISTAS
Persikėlė į naują vietą po nr.
1545 West 47th Street
Šalia Depositorių banko, skersai nuo Peoples banko, arti
Ashland Avenue,
CHICAGO, ILL.

Tel. Victory 3687
DR. J. P. POŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 3133 South Halsted Street
Valandos:
Nuo 9 iki 12 ryto ir nuo 7 iki 9 v. v., apart antradienio ir šeštadienio.
Res.: **6504 South Artesian Avenue**
Phone Hemlock 2374
Valandos: nuo 3 iki 6 po pietų, antrad. ir šeštad. nuo 3 iki 9 v. v.

Phone Pullman 8484
DR. J. ETERNO
PHYSICIAN AND SURGEON
Office Hours: 8 to 9 A. M.
1 to 3; 6 to 8 P. M.
Sunday 9 to 11 A. M.
240 E. 115th St. Chicago, Ill.

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010
DR. K. DRANGELIS
DENTISTAS
2417 West 63rd Stree
(arti Western Ave.)

Phone Canal 6222
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 rytą.
Rez.: **6640 S. Maplewood Ave.**
Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso Valandos:
10:30 iki 12 v. rytais
1 iki 3 val po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 v. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

DR. M. T. STRIKOL'IS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisai:
4601 South Ashland Avenue
Tel. Boulevard 7820
Valandos: 6 iki 8 vakare
2423 West Marquette Road
Tel. Prospect 1930
Valandos: 2 iki 4 po pietų
Nedėliomis tik pagal sutartį.
Rezidencija:
6641 South Albany Avenue
Tel. Prospect 1930

Ofiso: Tel. Virginia 0036
Rez.: Tel. Van Buren 5858
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
4142 Archer Ave., Chicago.
Val.: nuo 11 ryto iki 1 po pietų
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 v. ryto.

DR. A. J. KARALIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3147 South Halsted Street
Tel. Calumet 3294
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 12 v. dienos ir
nuo 2 iki 9 val. vakare.

A. MONTVID, M. D.
1579 Milwaukee Ave., Room 209
Kampas North Ave ir Damen Ave.
Val.: 1—3 v. po pietų ir 6—8 v. v.
Telephone Brunswick 4983
Namų Telef. Brunswick 0597
Ultra-violėtinė šviesa ir diathermia

DR. A. J. BERTASH
3464 South Halsted Street
Ofiso valandos:
nuo 1 iki 3 p. p. ir nuo 6 iki 8 v. v.
Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913

Phone Victory 7188
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Phone Victory 2514
DR. S. NAIKELIS
Gydytojas ir Chirurgas
Valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8:30
Nedėliomis pagal sutartį
3252 South Halsted Street

Phone Victory 2514
DR. A. J. ZIMONTAS
SENIAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS
3252 South Halsted Stree

Phone Boulevard 1401
DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3343 So. Halsted St.
Valandos:
Nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 9 P. M.
Nedėlioj nuo 10 iki 12 A. M.

Phone Canal 2118
Ofiso valandos nuo 6 iki 8 v. vak.
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1900 So. Halsted Street
Rezidencija:
4193 Archer Avenue
Valandos: nuo 2 iki 4 po pietų. Norintieji matyti prieš piet, pašaukite telefonu
Phone Lafayette 0098